TEKNİK GÜÇ

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN YAYIN ORGANIDIR

52/15 AĞUSTOS 1974

İSTANBUL ŞUBESİ TARAFINDAN 15 GÜNDE BİR YAYINLANIR

SAYIN BÜLENT ECEVİT BAŞBAKAN ANKARA

8.VIII.1974

12 sayılı kararname ile mağdur duruma düşen teknik personel, yan ödemeler hakkındaki son kararnamenin basına yansıyan şekline göre umduklarını bulamamanın huzursuzluğu içersindedirler, bu nedenle anılan kararnamenin yeniden gözden geçirilerek gerekli tedbirlerin alınmasına emirlerinizi saygı ile arz ederim.

Hasan Basri AKGİRAY
İstanbul Milletvekili

Yan Ödemelerle İlgili Olarak ALİ TOPUZ'LA GÖRÜŞÜLDÜ

Teknik Güç — Geçtiğimiz günler içinde Teknik Eleman Odaları İstanbul Şube Başkanları, İmar İskân Bakanı Ali Topuz'la görüştüler. İnşaat, Mimar ve Elektrik Mühendisleri Odalarının katıldığı görüşmede Bakan, kararnamenin endişe verici noktaları üzerinde açıklamalarda bulundu ve son Kıbrıs bunalımının bütçeye yüklediği 6 milyonluk ilâve harcama dolayısıyle katsayıların düşük tutulduğunu belirtti.

Olumlu geçen görüşmenin tam metnini sayfa 9'da okuyabilirsiniz...

Yan Ödeme Uygulaması Mutlaka Düzeltilmelidir

PAZARLIKLAR SONUCU AMACINDAN SAPTIRILAN YAN ÖDEMELER KARARNAMESININ ORTAYA KOYDUĞU GERÇEK, TEKNIK ELEMANLARIN SENDIKAL ÖRGÜTLENME, TOPLU SÖZLEŞME VE GREV HAKLARINA KAVUŞMADAN, IYINIYETLI GÖRÜNEN IKTIDARLAR TARAFINDAN DAHI EMEKLERININ KARŞILIKLARINA KAVUŞTURULAMIYACAKLARIYDI.

TEKNİK GÜÇ

Başbakan Bülent Ecevit, Karayolları Bölge Müdürlerinin 1974 yılı çalışma toplantısında, «Teknik elemana hakkını vermeyen bir toplum çağdaş uygarlıktan nasibini alamaz. Hükûmet, teknik personelin maddi ve manevi huzurunu sağlayacaktır,» diyordu. Başbakana göre, teknik elemanların devlet dairelerinin dışında oluşan bir piyasası vardı. Eğer sorunları çözümlenmezse teknik elemanlar kamu hizmetlerinden kaçar, özel sektöre giderdi. Bu darboğazın aşılması zorunluydu.

Teknik elemanların sorunlarına, koallisyonun MSP kanadının da sahip çıkma gayreti içinde olduğu görülüyordu. Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan, resmi ve özel konuşmalarında, kamu kesiminde emeklilik ya da askerliğini bekleyenlerin dışında teknik eleman kalmadığını belirtiyor, bu sorunu mutlaka çözeceklerini tekrarlıyordu.

DEVREYE GİREN BAKANLAR

Teknik eleman sorununa Bakanlar da eğilmek gereğini duymuşlardı. Bayındırlık Bakanı Erol Çevikçe'nin demeçleri biribirini izlemekteydi. Bakan, teknik personele kamu kesiminde özel sektör kadar para verileceğini söylüyor. «Yatırımların başarı ile yürütülmesinde en önemli etken teknik personeldir,» diyordu. Bunun için, geçmişte içinden çıkılması güç ve amacına erişmemiş bir halde bırakılan personel rejimi yeniden düzenlenecek ve teknik personelin maddi ve manevi bakımdan tatminine ve yetiştirilmesine büyük özen gösterilecekti.

Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanı Korkut Özal ise, «Teknik personelin büyük bir sorun içinde olduğu açıktır. Eğer bu sorunlar halledilmezse, Türkiye'nin mevcut ekonomik gelişmesini idame ettirmesi mümkün değildir. Bu sorunların menşei çok gerilerdedir. Bugün teknik personelin emeğinin karşılığının verildiği söylenemez,» diyordu.

PERSONEL KARARNAMESİ

Hükûmet, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değiştirilmesi çalışmalarına bu hava içinde başlamıştı. Devamlı artış gösteren fiyatlar karşısında bütün devlet memurlarına ek mali olanaklar getirilecek, ancak teknik personele kamu kesiminde özel sektörle rekabet edebilecek biçimde ücret ödenecekti. İmar ve İskan, Bayındırlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Köyişleri ve Kooperatifçilik Bakanlıklarındaki personel boşluğu bunu zorunlu kılıyordu.

Ne var ki, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 sayılı Kanunla ve kanun hükmündeki kararnamelerle değişik bazı maddelerinin kaldırılmasına ve bazı maddeler eklenmesine dair 12 sayılı Personel Kararnamesi, beklenen biçimde çıkmadı. Katsayı arttırılmış, bazı devlet memurlarının, bu arada bir kısım teknik personelin dereceleri yükseltilmişti, ama teknik personelin sorunlarına yapıcı bir çözüm getirilmemişti. İntibaklarda yeni ayrıcalıklar yaratılmış, teknik hizmetler sınıfına girmesi gereken bazı meslekler kapsam dışı bırakılmıştı. Teknik personelin büyük önem taşıyan kadro durumu da çözümlenmemişti. Ayrıca, teknik personelin ekonomik sorunlarının çözümü daha sonra çıkarılacağı bildirilen Yan Ödemeler Kararnamesine bırakılmıştı. Kamu kesiminde çalışan teknik elemanlar, umutsuz bir bekleyişin içine itilmişlerdi.

(Devamı 6. Sayfada)

bir bakış

YAN ÖDEMELER ÇIKMAZI

Ertuğrul TIĞLAY

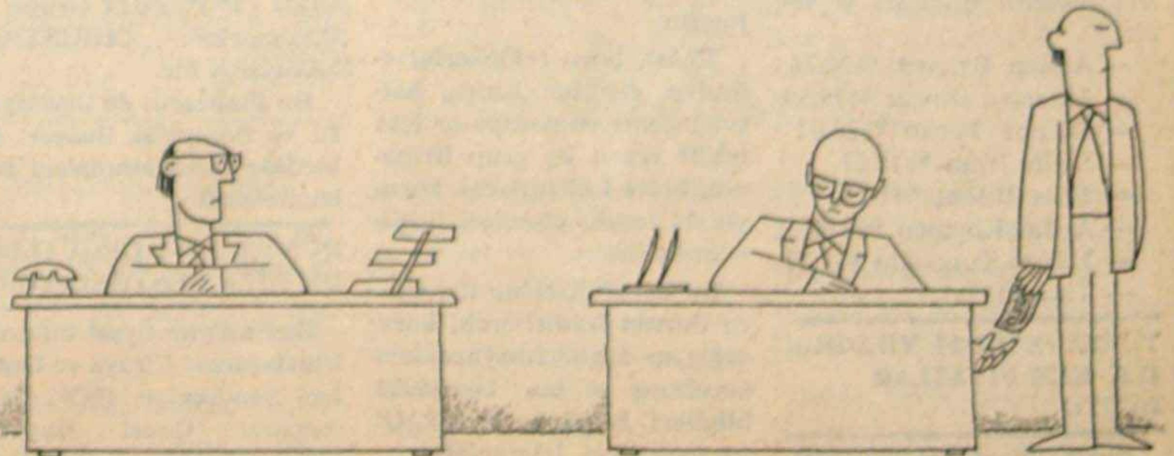
Son çıkan yan ödemeler kararnamesi özellikle teknik elemanlar kesiminde büyük bir tepki ile karşılandı. Bu tepkinin boyutlarını şimdilik ölçemiyoruz. Sanıyoruz ki gerçek tepki, uygulama somutlaştıktan sonra başlayacak ve ekonomik şartların yurt çapındaki değişimine uyarak büyüyecek veya azalacaktır.

Biz burada, ülkemizde şimdiye dek uygulanan kamu görevlileri ile ilgili politikanın temel felsefesine değinmek istiyoruz. Bir toplumdaki düzenin adil ve sürekli olabilmesi, o toplumdaki devlet yapısının tutarlılığında yansır. Bu tutarlılık «hakça bir düzen»in «Ak günler»in temelidir her zaman. Eğer devlet yapısı, halkça bir felsefenin gösterdiği çizgi üzerinde kurulmamışsa veya en azından bu çizgi üzerinde gelişmiyorsa bütün bu düşünceler, tarih sayfalarında kalan iyi niyet gösterileri olmaktan öteye geçemez.

Gelişmekte olan toplumlarda, daha doğru bir deyişle çağın gerisinde kalmamak için mücadele eden az gelişmiş toplumlarda devlet, kalkınmayı yönlendirecek çalışmaların odak noktasında bulunur. Bu tip toplumlarda devletin yatırımcı niteliği, yönetimci niteliğini açar. Bu zorunluluk toplumun çağdaş gelişmelere uygun bir yapı kazanması konusunda geliştirilen bilgileri, yapılan çalışmaları, derleyen, düzenleyen, yönlendiren güçlü bir motor yapar devleti.

Az gelişmişlik zincirini kırma şansını yakalamış bütün toplumlarda bu yatırımcı devlet; eski toplum biçiminin devlet katındaki tortularından, mistik ölçüler içindeki anlamsız sembolizminden ve yer yer barbarlığa varan halk düşmanlığı yöntemlerinden arınmak zorundadır. Bu arınmanın ilk adımı da, kamu görevlisi kavramının eski şartlanmışlıklar bir yana atılarak yeniden tarif edilmesinde aranmalıdır kanısındayız.

(Devamı Sahife 6 da)

* 15 günden kalanlar *

TERCAN SULAMA PROJESİNİN HAZIRLANMASI İÇİN 6 FİRMADAN TEKLİF İSTENDİ

DSİ Genel Müdürlüğü, Erzincan Sulama Projesinin yanı sıra, Erzincan'ın yakınında bulunan ve yine Fırat'a dökülen Tercan Çayından istifade ile Tercan ovasının sulanmasını öngören projenin hazırlanması işini yerli firmalara ihale etmeye karar vermiştir.

DSİ söz konusu ihale için 6 firma tespit etmiş ve bunlardan kesin teklif istemeye karar vermiştir.

Teklif istenen firmalar şunlardır:

— Batı Mühendislik
— Selahattin Hazer
— Su Yapı
— Topçağ Mühendislik
— Çağdaş Mühendislik
— Muzaffer Gizbili

Bu firmalara gönderilen şartnamede, kesin tekliflerin 16 ağustos 1974 günü verilmesi istenmiştir.

Bu ihaleyi kazanacak firma, Tercan Sulamasının kesin projesini ihale dosyasını, metraj ve keşifleri ve şartnameleri hazırlayacaktır. DSİ Firmanın yapacağı çalışmanın sonucuna göre, burada yapılacak inşaatları ihaleye çıkaracaktır.

KIRIKKALE TAŞKIN KORUMA İKİNCİ KISIM İNŞAAT İHALESİNİ ADNAN ERKAYA KAZANDI

DSİ Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan Kırıkkale Taşkın Koruma İkinci Kısım inşaat ihalesi 18 temmuz 1974 günü yapılmış ve ihaleyi %20.76 indirim ile ADNAN ERKAYA İnşaat Firması kazanmıştır.

Aldığımız haberlere göre ihaleye katılan 8 firma ve 12 milyon liralık keşif bedeli üzerinden teklif ettikleri indirim oranları şöyledir:

— Adnan Erkaya %20.76
— Murtaza Dinçer %20.50
— Bülent Turan %20.02
— Salih İrem %18.67
— Feza İnşaat %7.12
— Aydın Köymen %4.87
— Kâzım Tunaoğlu %1.10
— Timsan %1

TÜRKİYE'DE 27 YILDIR İLK KEZ FİYATLAR DÜŞTÜ

Devlet Planlama Teşkilâtı, bu yılın ilk altı ayı için ekonomik değerlendirme yapmıştır. Devlet Planlama Teşkilâtının saptadığına göre ekonomide genel olarak önemli gelişmeler sağlanmıştır. Yılın ilk altı ayında milli gelirde görülen artış amaç olan yüzde 7'lik gelişmeyi aşarak, yüzde 8.8 olmuştur. Bu arada özel sektör çevrelerinin «para darlığı olduğu yolundaki» iddianın da yerinde olmadığı, özel sektörün «imalât» sanayiinde yaptığı yatırımların bu yıl 8,5 milyar liralık bir artış kaydettiği görülmüştür.

Devlet Planlama Teşkilâtının «ekonomik değerlendirmesi»ne göre, haziran ayından itibaren Türkiye'de bazı sektörlerde önemli ölçüde fiyat düşüşü görülmüştür. Uzmanlar böyle bir durumun son 27 ayda ilk kez kaydedildiğini bildirmişlerdir.

Bu arada Yüksek Planlama Kurulunun üyesi bir bakan da «para darlığı» hakkında «özel sektör kesiminden bazı kişilerin iddia ettikleri gibi herhangi bir para darlığının söz konusu olmadığını» söylemiştir.

KERKÜK - DÖRTYOL HAM PETROL BORU HATTI İLE İLGİLİ İHALE ÇALIŞMALARINA BAŞLANDI, BORU TEKLİFLERİ ELİMİNE EDİLEREK, İNŞAATÇI FİRMALARDAN BORU VE İNŞAAT İÇİN TEK İSTENDİ

CHP - MSP Koalisyon hükümetinin iş başına gelişinden sonra çeşitli nedenlerle durdurulan ve bu yüzden şimdiye kadar çoktan yapılması gereken ihaleleri bir türlü yapılamayan Kerkük Dörtyol Ham Petrol Boru Hattı ile ilgili Türkiye - Irak anlaşmasının Meclis Dışişleri Komisyonundan sonra, Bütçe Komisyonundan da geçmesi ile, kanunun çıkışı beklenmeden projenin efektif hale getirilmesi için hükümeteten gerekli talimat çıkmış bulunmaktadır.

Hükümetin projeyi kesinlikle yürütmeye karar vermesi ve bunun için de Türk Petrolleri Anonim Ortaklığına gerekli talimatı vermesinden sonra, alınan tekliflerin değerlendirilmesine başlanmıştır.

Değerlendirmelerde, boru siparişi için verilen tekliflerin hiç biri yeterli bulunmamış ve hepsinin birden elimine edilmesi kararlaştırılmıştır.

TPAO, boru tekliflerini elimine ettikten sonra, hattın inşaatı ve pompalar için teklif veren üç grup firmanın, hatta kullanılacak boruyu da temin etmeleri öngörülmüştür.

Bu karar üzerine firmalara durum bildirilerek, boru sağlayıp sağlayamayacakları sorulmuş ve bu konudaki bilgileri bugünlerde TPAO'ya vermeleri istenmiştir.

Böylelikle hattın Türkiye kesiminde yapılacak yatırımları için inşaat, boru ve pompalar tek firma grubuna ihale edilecektir.

Bütün bu işleri yüklenecek olan ve daha önce sadece inşaat ve pompalar için teklif alınan firmalar, daha önce de bildirdiğimiz gibi (Bak. en son HR/125 — 24 haziran 1974), şunlardır:

1 — MANNESMANN (Alman) - SPIE BATIGNOLE (Fransız)

3 — Amerikan WILLIAM BROTHERS ve NEILL J. PRICE Firmalarından oluşan grup.

Bu firmalardan hepsinin boru temin edip edemeyecekleri henüz kesinlikle bilinmemektedir. Bu husus, firmaların TPAO'ya bugünlerde gelmesi beklenen yazılarından anlaşılacaktır. Boru verebileceklerini bildiren inşaatçı ifrmalardan boru, inşaat ve pompalar için tek fiyat teklifi isteneceği bildirilmektedir.

Firmalardan bu tekliflerin istenmesinden sonra Irak Milli Petrol Şirketi ile yeniden görüşmeler yapılacak ve ihalelerin ne şekilde sonuçlandırılacağı hususunda ortak bir politikanın tespitine çalışılacaktır.

Kerkük - Dörtyol Ham Petrol Boru hattı ile ilgili ihalelerin iki aya kadar neticelendirilmesi beklenmektedir.

En son duruma göre, önce 25 milyon ton/yıl ve daha sonra da 35 milyon ton/yıl ham petrol sevkedecek olan ve takriben 400 milyon dolarlık yatırım gerektiren Kerkük - Dörtyol Ham Petrol Boru Hattı projesi üç ana kısımda ihale edilecektir. Bunlardan boru, inşaat ve pompalar ihaleesine katılacak firmaları yukarıda açıklamış bulunuyoruz. Türkiye'de kurulacak iskele ile tank ihalesi için teklif veren firmalar da bilindiği gibi şunlardır:

— Tank ihalesine TEKFEN - CMP Grubu, Japon TOYO KANETSU, Amerikan CHICAGO BRIDGE, Alman SALZGITTER ve Belçikalı GRAVER Firmaları katılmışlardır.

— İskele inşaatı için teklif veren firmalar ise Hollandalı ROYAL NETHERLAND HARBOUR WORK ve AMSTERDAMISCHE BALASTER Firmalarından oluşan grup, İtalyan SAIPEM MONTUBI - MICOPERI CIMI - INPRESIT Grubu ve Danimarkalı CHRISTION NIELSEN'dir.

Bu ihalelerin de inşaat, boru ve pompalar ihalesi ile birlikte sonuçlanmaları beklenmektedir.

DÜNYA İŞÇİ ÖRGÜTLERİ DE BİZİ DESTEKLİYOR

Beş milyon üyesi bulunan Uluslararası Kimya ve Genel İşçi Sendikaları (ICF) Federasyonu Genel Başkanı Charles Levinson, Başbakan Bülent Ecevit'e bir mesaj göndererek, «Kıbrıs'taki girişimlerinizi tamamen desteklediğimizi ve sizinle tam bir dayanışma içinde olduğumuzu belirtmek isterim» demiştir.

Dışişleri Bakanı Enformasyon Genel Müdürlüğünden bildirildiğine göre, (ICF) Genel Başkanı Levinson'un Başbakan Bülent Ecevit'e gönderdiği mesaj şöyledir:

«— Sayın meslektaşım Ecevit,

Şahsım ve ICF'nin beş milyon üyesi adına Kıbrıs'taki girişimlerinizi tamamen desteklediğimizi ve sizinle tam bir dayanışma içinde olduğumuzu belirtmek isterim. Kıbrıs'taki Türk toplumunun meşru hak ve çıkarları konusundaki endişenizi ve daha geniş çerçevede işçiler ve demokratik sosyalizm hakları da dahil olmak üzere tüm insanlık için demokrasi ve adalet ilkelerine gösterdiğiniz ilgiyi tümüyle paylaşıyoruz.

Size sağlayabileceğimiz bir destek bulunduğu takdirde bildirmenizi ve bu süre içinde etkili ve cesur tutumunuz nedeniyle şahsınıza olan hayranlığımızdan emin bulunmanızı rica ederim.

En derin kişisel ve kardeşlik saygılarımızla.»

DİVRİĞİ PELET VE KONSANTRASYON PROJESİNİN SAHA TANZİMİ VE YOL İNŞAATI İHALE EDİLDİ - PELET TESİSİ İÇİN 1 EKİMDE TEKLİFLER ALINACAK

Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan Divriği Pelet ve Konsantrasyon projesinin ihale çalışmaları yoğun bir şekilde devam etmektedir. Projeyi yürütmek üzere Ankara'da teşkil edilen Divriği Proje Müdürlüğü, tesislerin saha tanzimi, yol inşaatı ve sanat yapıları inşaatı ihale ettiği gibi, pelet ünitesi için de tüm firmaların 1 ekim 1974'e dünyadaki pelet tesisi kuran kadar kesin teklif vermelerini istemiştir.

Saha tanzimi ihalesi: Daha önce de bildirdiğimiz gibi (Bak. HR/121 - 28.5.1974), tesislerin saha tanzimi, yol ve sanat yapıları inşaatı ile ilgilenen firmaların ön seçim için 3 haziran 1974'e kadar müracaat etmeleri istenmişti. Firmaların müracaatları değerlendirilmiş, kesin teklifler alınmış ve ihale KISKA Komandit Şirketine kalmıştır.

Adı geçen şirket, söz konusu işi 50.000.000 lira keşif bedeli üzerinden takriben %28 tenzilât yaparak ihaleyi kazanmıştır. Bu ihaleye keşif bedeli üzerinden %25 civarında tenzilât ile teklif veren ENKA Firması ikinci sırada kaldığından ihaleyi kazanamamıştır.

Pelet ihalesi: Tesisin ana kalemini teşkil eden pelet ünitesi için Divriği Proje Müdürlüğünceee know-how sahibi olan ve olmadıkları halde pelet tesisi kuran firmalardan da teklif istenmiştir.

Bu firmalara gönderilen şartnamede, kesin tekliflerin önce 3 eylül 1974'e kadar verilmesi istenmişti. Ancak proje müdürlüğünce daha sonra firmalara gönderilen bir yazıda teklif tarihinin 1 ekim 1974 günü olarak değiştirildiği bildirilmiştir.

Altyapı ve sosyal tesisler ihalesi: Öte yandan Divriği Proje Müdürlüğü, kurulacak tesislerin sosyal site, altyapı, müşterek tesisler ve konutları ile ilgili inşaat ihalelerini de yine yerli müteahhitler arasında ihaleye çıkarmış bulunmaktadır.

Bu konuda yapılan açıklamaya göre, işin keşif bedeli 59.805.167 liradır.

İhaleye katılmak isteyen firmalar, ön seçim için geçen hafta 17 temmuz 1974 günü gerekli müracaatlarını yapmışlardır. Bu firmalar arasında yapılacak seçimden sonra, ihaleye katılmaları uygun görülenlere ihale dosyası ve şartnameler yollanarak, kesin teklifleri 25 temmuz 1974 günü istenmiştir.

İlgililer, aynı projenin konsantrasyon tesisleri, kırma - eleme ve harmanlama tesisleri ile ölçü aletleri ihale hazırlıklarının durdurulduğu şartnamelerin Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Yönetim Kurulunda tasdik edilmesinden sonra her biri için ayrı ayrı ihaleye çıkılacağını ifade etmişlerdir.

TEKNİKER ODALARI KURULMASI İÇİN YASA HAZIRLANIYOR

Türk Yüksek Tekniker ve Teknikerler Derneği Genel Merkezi, Tekniker Odalarının kurulmasını sağlayacak bir yasa hazırlayarak aylık yayın organları «TEKNİKERLİK» dergisinde yayımladılar.

Özel bir eğitime tâbi olmayan tüccarlar bile Ticaret Odalarında örgütlenirken belirli bir eğitimden geçerek uzmanlaşan teknikerlerin kendi odalarına sahip olmalarını anlamak zordur. Kurulacak «Tekniker Odaları» teknikerlerin meslek ve ülke sorunlarında etkili birer mücadele aracı olacaktır.

Dernek tarafından hazırlanan yasa tasarısı gerekçesinde de bu konuya değinilmekte ve özetle şöyle denilmektedir.

«Belli bir formasyonu almış meslek gruplarının, kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar etrafında örgütlenmelerinin sağlanması demokratik ülkelerde zorunlu bir ilkedir. Bizde de Anayasamızın 122. maddesiyle bu örgütlenme hakkı teminat altına alınmıştır. Nitekim çıkarılan çeşitli kanunlarla belirli meslek mensuplarının kamu kurumu niteliğindeki örgütlenmeleri sağlanmıştır. «Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği», «Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği», «Ta

TÜTED'DE BİRLEŞELİM

KEMAL DAYSAL
(Mak. Y. Tek.)
TÜTED İst. Şb. Başkanı

Bugün için teknik elemanları meydana getiren mühendis, mimar, tekniker ve teknisyenler toplumsla yapıdaki yerleri bakımından ayrılmaz bir bütün, küçük burjuva içerisinde sosyla bir kattır. Çoğunlukla üretim araçlarına sahip değillerdir. Yapmış oldukları teknik eğitim sonucu olarak, kazandıkları bilgi ve becerilerini «karmaşık emek» halinde üretim araçlarına sahip sınıfa, tekelleşme süreci içerisinde olan burjuva sınıfına sunmak zorundadırlar. Bu haliyle de «işçi» leşmeye doğru gitmektedirler.

Üretim birimi içerisindeki fonksiyonları bakımından ayrı ayrı kademelere ayrılan teknik elemanların, toplumsal yapıdaki birliği yüzünden ortak sorunları vardır. Ekonomik ve demokratik talepleri içeren bu sorunlarımızın sağlıklı çözümlere kavuşabilmesi, teknik elemanların örgütlenmelerindeki başarılarıyla mümkün olabilir. Bu örgütlenmeye, tüm teknik elemanları bünyesinde toplayan böyle bir örgütlenmeye gitmeden, sorunlarımızın çözümünü, özel kesimde çalışanlar için tekelci sermayeden, kamu kesiminde çalışanlar için ise Hükümet'ten beklemek hayal olur.

Teknik elemanların ekonomik ve demokratik taleplerinin bugüne kadar yerine getirilmemiş olması, kendi işlerindeki «örgütsel dağınıklık»dan, hakim sınıfların «böl-yönet» ilkesinin aksaksız uygulanmasına olanak sağlandığındandır. Buguñ kadar edindiğimiz tecrübeler bunun ne kadar doğru olduğunu göstermeye sanırız ki yeter.

1968 yılına kadar teknik eleman kademeleri arasında doğru bri diyalog kurulmamıştır. Herhangi bir teknik eleman kademesi, kendi sorunlarının çözüme ulaşamamasını diğer teknik eleman kademesinin bağnazlığında, şövenliğinde aramıştır.

Bu da giderek teknik elemanlar arasındaki yapay çelişkileri hızlandırmış, sorunlarımızın halkımızın sorunlarının ayrılmaz bir parçası olduğu gerçeğinden bizleri uzaklaştırmıştır. Oysa, hlakımızla emperyalizm arasındaki çelişki halkımız lehine senteze ulaşmadan, iç ve dış sömürü çarkları kesin olarak kırılmadan, teknik elemanların ekonomik ve demokratik talepleri de lehimize sentene ulaşamaz.

Teknik elemanlar geç de olsa 1968 yılından sonra bu gerçeği görmüş, hlakımızın çıkarları doğrultusunda yurtsever seslerini duyurmaya başlamışlardır. Hele 1970 yılında teknik elemanların yetki ve sorumlulukları belli olmayan, onları birer kapıkulu haline getirmeyi amaçlayan Personel Yasası kapsamı içerisine sokması, teknik eleman birliğinin pekişmesinde büyük etken olmuştur. Bunun sonucu olarak da tüm teknik elemanları bünyesinde toplayan TEKSEN doğmuştur. TEKSEN, teknik elemanların ekonomik ve demokrtaik mücadeleleri yeni boyutlara ulaşmış, teknik elamanlar arasında düşünce ve davranış birliği sağlanmıştır. En önemlisi teknik elemanlar, bu dönemde halkımızın bir parçası olarak onun çıkarları doğrultusunda yurtsever seslerini alabildiğine duyurmaya başlamış, demokratik bir mevzi oluşturmuştur. Ayrıca TEKSEN'in teknik elemanlar arasındaki yapay çelişkilerin çözümünde de önemli katkıları olmuştur. Ne yazık ki TEKSEN uzun ömürlü olamamıştır.

12 Mart Muhtırası ve O'nu takip eden tekelci sermaye diktasının halkımızın kafasına indirdiği «balyoz» darbeleri bize kadar ulaşmış, yapılan anti-demokratik Anayasa değişiklikleri ile memur sendikaları kapatılmıştır. Dikta yönetiminin ettikleri bununla da kalmamış, teknik eleman örgütlerinin başında bulunan yöneticiler uyduruk gerekçelerle hapishanelere atılmış, özgürlüklerinden edilmişlerdir. Bunlardan amaç hiç kuşkusuz, teknik elemanların örgütlerini, kırmak, yurtsever seslerinin çıkmasını önlemektir. Sevinerek söyleyebiliriz ki bu konuda tekelci sermaye tam bir başarı sağlayamamıştır. Bütün bu menfi koşullara rağmen teknik elemanların yurtsever kavgaları sınırlı da olsa devam etmiştir. Tekelci sermayenin diktasının en koyu olduğu dönemde arkadaşlar, kapatılan TEKSEN'in yerine teknik elemanları bünyesinde toplayan «Tüm Teknik Elemanlar Derneği» (TÜTED)'i kurmuşlardır. Şu anda bizlere düşen görev TÜTED'in güçlenmesini sağlamak olmalıdır. Teknik elemanlar, ancak güçlü merkezi örgütleriyle ekonomik ve demokratik taleplerini yeni boyutlara ulaştırabilirler. Güçlü örgütleriyle ancak kendi çıkarları ve giderek halkın çıkarları doğrultusunda demokratik bir mevzi oluşturabilirler.

13-14 Nisan tarihleri arasında Ankara'da toplanan Birinci Teknik Eleman Kurultayı'nın bizce en önemli faydası, merkezi bir örgüt olan TÜTED'in güçlenmesinin, Kurultay'a katılan tüm örgütler tarafından onaylanması, bu yönde çalışılmasının saptanması olmuştur.

Gerçekten de ancak TÜTED'in güçlenmesi ile:

1. Teknik elemanlar arasındaki yapay çelişkiler giderilecek, düşünce ve davranış birliği gerçekleşecektir.

2. Vazgeçilmez demokratik talebimiz olan, sendikalaşma çalışmalarımızda maddi bir temel oluşturulacaktır.

3. Tüm çalışanlarla birlikte ekonomik ve demokratik hakların elde edilmesinde koordineli çalışma olanağı bulunacaktır.

Sonuç olarak şunları diyebiliriz: 1968 yılına kadar teknik elemanlar dağınıklık içinde çalışmışlardır. Bunun sonucu olarak da haklarında devamlı gerilemeler meydana gelmiştir. 1968 yılından günümüze kadar ise birlikte hareket etmenin gereği duyulmuş ve merkezi örgütlenmelere gidilmiştir. Bugünden sonra ise görevimiz, merkezi örgütü merkezi güç haline getirme olmalıdır.

Bunu gerçekleştirmek için parolamız «TÜM TEKNİK ELEMANLAR TÜTED'DE BİRLEŞELİM» olmalıdır.

SAVAŞ VE SINIF MÜCADELESİ

ENİS ÜSER

Siyasal doktrinler tarihinde uluslararası savaşların ulusal sınıf mücadelesinden ayrı düşünülemeyeceğine dair önemli bir tez var. Kısaca, her iki süreç bir bütünün parçaları olarak, belli bir anda şu ya da bu nedenle ön plana çıkıyor demekte bu görüş.

Her tezin hipotez durumundan çıkışı ve sistemleştirilmiş bir teorinin temel unsuru haline gelebilmesi için somut olaylarla kanıtlanması gerekir. Tarih boyunca pek çok savaşın ortaya çıkması belki de bu tezi savunanlara iddialarını ispatlamak için sonsuz olanak vermekte. Öyle ki, endüstri öncesi kent medeniyetlerinde bir türlü oluşamayan modern (itici, geliştirici) sınıf mücadelelerinin yerini barbar akınlarının aldığı iddiası bu tezin belli bir tarih kesitine uygulanmasından başka bir şey değil.

Uluslararası savaşlarda, böylece, sınıfların takınacağı tavır, savaşı başlatma kararı, savaş sırasında kurulacak dış ve iç ittifak ilkeleri de sınıfların konumuna göre değişik olacaktır. Örneğin, 1871'de Fransa Almanya ile savaş halinde iken Fransa'da iç savaş çıkınca (yani egemen güçlerle halk çatışmaya başlayınca) savaş kararını veren Fransız egemen güçleri, halk hareketini ezmek için hemen Almanya ile ittifaka giriyorlar. Ve Alman ordularının Fransa içlerine girmesine müsaade ediyorlar. Buna benzer bir durum İkinci Dünya Savaşı sırasında da oluyor. Alman sanayicilerinin pazar ihtiyaçları için, bir anlamda Ortak Pazarı oluşturmak üzere, tarih sahnesine çıkan Hitler faşizmi ile Fransız egemen güçlerinin bir kısmı —belki de bu Ortak Pazar fikrine yatkın olanlar— birleşiveriyorlar. Bu birleşmenin askeri alandaki siması ünlü General Pataine.

Savaşlar her zaman ve herkes için mahrumiyet ve kayıp olmuyor. Buna örnek, ABD'nin İkinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında tarihin gördüğü en hızlı kalkınmasını (büyümesini) başarmasıdır. Bu anlamda İkinci Dünya Savaşı ikinci bir endüstri ihtilâline neden olmuştur, denebilir. Birçok zaman da savaşlar, içteki çözülemeyen problemlerin sonucunda dışta yaratılmış olaylar olarak meydana gelmiştir. Genellikle halkı önünde itibarını kaybetmiş, ülke sorunlarına çözüm bulma olanaklarını tüketmiş yönetimler dikkatleri dışa çekmekte fayda bulmuşlardır.

Gariptir, bu tür savaşlarda hezimet daima onu çıkaranlara ait olmuştur. Nasıl olmasın ki; içte zayıf olanın dışta kuvvetli olması mıdır?

Yunanistan'ın son oyunu karşısında Türkiye'nin almak zorunda olduğu önemli karar ise daha değişik değerlendirilmesi gereken bir durum. Evet, askeri müdahale kararı tarafımızdan verilmiştir, ancak hiç bir sınıf ve zümreye başkalarının aleyhine yeni imtiyazlar elde etmek amacını taşımıyor bu karar. Bu bir haklılığın savaşı. Ve hepsinden önemlisi, onurlu bir ulusun onurunun bilincine yeniden varmasıdır bu kadar ve anti - emperyalisttir. Bu kararı alan beyinlerde teknik elemanların mücadelelerinin yansıması vardır, diğer onuruna düşkün halk kesimleri ile birlikte. Eğer bu karar ulusal saflığını korursa ve halkçı özelliğini devam ettirirse sonuna kadar, önümüzdeki günler yeniden bir doğuşu getirebilir.

bipler Odası» vs. Örnek olarak gösterilebilir.»

«Bu kamu kurumu niteliğinde demokratik örgütlenme hakkının ortaöğrenim üzerine üç ve dört yıl gece teknik öğretim gören 15.000 tekniker ve yüksek teknikere sağlanmamış olması, belirli formasyonu almış meslek mensupları arasında ayrıcalık yaratmıştır.»

«Yasama Organı'nın aynı meslek statülerine giren (üretim birimi içersindeki fonksiyonları bakımından mühendis, mimar, tekniker ayrılmaz bir bütündür) meslek gruplarından bazılarına kamu kurumu niteliğinde demokratik örgütlenme hakkını sağlarken, bir kısmına sağlamaması eşitlik ilkelerine gölge düşürmektedir.»

«Bu kanun taslağının kanunlaşmasıyle Anayasamızın 12. ve 122. maddelerine uygun hareket edilmiş olacaktır.»

«Meselenin hukuki yanından ayrı bir de sosyal yanı vardır. Bu kanun taslağının kanunlaşmasıyle 15.000 tekniker ve yüksek tekniker örgütlü bir şekilde, bilgilerinin artması, yükselebilmesi, meslek ve meslektaş çıkarlarının savunabimlesi olanağına sahip olacak, senelerdir süren tekniker sorunlarının çözümünde bir adım atılmış olacaktır.»

Son TMMOB Genel Kuruluna katılan odamız delegelerinin de bildiği gibi, teknikerlerin oda kurma sorunu, TMMOB Genel Kurulunda ele alınmış, bu konudaki girişimlerin desteklenmesine karar verilmişti.

Bizim de içtenlikle desteklediğimiz bu girişimin başarıya ulaşması için, odamız kendisine düşen görevi yerine getirecektir.

basından seçmeler

NE DEDİLER

«...Herşeyden önce belirtilmesi gereken nokta son müdahalenin «Adanın bir iç işi» olmadığıdır. Kıbrıs Cumhuriyeti dışında, hem de bu Cumhuriyetin varlığını, anayasal düzenini uluslararası antlaşma ile taahhüt etmiş olan bir devlet Kıbrıs'ta anayasal düzeni yıkmıştır.

Bu bir müdahaledir.

...

Türk hükûmeti bu tarihi fırsatı ve kendisine düşen görevi bir yana itemez. Hükûmet, silâhlı kuvvetlerinin komutanları ile görüşerek en uygun zamanda müdahale etmelidir. (...)

Kaçan fırsatlara bir yenisini eklemek büyük bir tarihi hata olacaktır. (Ali Sirmen, 17/7/1974, Cumhuriyet)

«Kıbrıs'ta darbe yapıldığını, Makarios'un devrildiğini ve hatta öldürüldüğünü duyan vatandaşlarımızdan bir kişi olsun, harekâttaki gayenin başka türlü (Kıbrıs'taki 140.000 Türk'ü esir ve köle haline getirmek — T.G) olabileceğini düşünmemiştir. Herkes neden darbe yapıldığını bir anda anlamıştır. Anlamayan yanlız Türkiye Cumhuriyetinin Başbakanı olmuştur.» 20 Temmuz 1974, Tekin Erer/Son Havadis.

«...Yunanistan'da gerçekleştirilmeye çalışılan darbe, ABD emperyalizminin bu faşist Yunan Cuntasının işbirliğinin bir sonucudur. Bu niteliğiyle de bütün anti - emperyalist ve anti - faşist güçler bu darbenin karşısında olmalıdırlar.» (Oya Baydar, 20/7/1974, Yeni Ortam)

«...Sağ muhalefet, kendi iktidarları dönemindeki bütün hata ve suçlarını unutarak, Eceviti eleştirmek, yaptıklarını küçük görmek, olanaksız önerilere sahip çıkarak, ordu ve hükûmetin arasını açmak için elinden geleni yapacaktır.» (Uğur Mumcu, 12.8.1974, Y. Ortam)

«Velhasıl gazetelerimiz Ecevit'i işte bu şekilde yalnız millî değil, beynelmilel bir kahraman olarak taktim ve ilân ediyor.

Hatta o kadar ki, bırakınız haber sayfalarını, spor sayfalarında bile Onun kocaman resimlerini görüyoruz. Ve bir gazetenin, spor yazarı da takdirine göre, fotoğrafın altına, beş yıldız koymuş!. Beş yıldız, lalettayin futbolculardan bile esirgenmemektedir. O halde Ecevit'e az gelmez mi? Hiç olmazsa onbeş yıldız konulması lâzımdı, (...) İyi ama dümenci neferinden en yüksek komutanına kadar, Kıbrıs'ta Türklüğün haysiyetini kanı ile, canı ile, dişi ve tırnağı ile abideleştiren, bu muhteşem ve mukaddes fırtınaya karşı bir tek şahsın, velevki başbakan olsun, böylesine tepelere çıkartılışı biraz ayıp olmuyor mu?» (Fatin Fuad, 31.7.1974, Son Havadis)

«Sadece Dışişleri Bakanı Turan Güneş de değil.. Muhalefet politikası, Güneş'in şahsında iktidarı yıpratmak uğrunda, hemen her ülkenin kamuoyunda haklı haksız yerleşmiş bir hariciyeci allerjisini de istismar etmekten geri kalmamakta, Güneş'le birlikte öteki diplomatlarımızı da hedef alarak, «Bu diplomatlar taifesi ve dahi bu iktidar, Kıbrıs'ta Mehmetçik'in süngüsü ile kanı ve canı bahasına kazandıklarını masa başında kaybederse şaşmayınız..» demektedir.

Bu yargıyla biten yazı, A.P nin başına en yakın olduğu bilinen gazetenin manşetinde kocaman bir «Skandal» başlığıyla çıkmıştır... (...)

Sonra, ne demektir yani, «Ordumuz zafer kazandı.. sivilller onu köstekliyor..» havasını ısrarla yaymaya çalışmak?.. Bu çabanın amacı nedir?

Ordu sivillere kızsın da, günün birinde onları düşürsün, iktidara bizi getirsin.. Bu mudur?..

Ya da daha hafifini düşünelim. Bu hava içinde ortalık karışsın.. Asker - sivil birbirini itham etmeye başlasın... Aradan biz sıyrılıp iktidara gelelim.. Bu mudur?..

Böyle ise buna — «Milli»lik, «Milliyetçilik» bir yana — demokrasicilik de değil, politikacılık da değil, düpedüz bölücülük denir.» (Altan Öymen, 30.7.1974, Cumhuriyet)

«Biz daha ilk gününde Kıbrıs'ta «Ateş-Kes» kararının çok yanlış olduğunu yazdık. Kahraman Ordumuz (...) Böyle bir harekâta girişmişken iki buçuk gün sonra Birleşmiş Milletler istedi, diye hemen «Ateş-Kes'e» razı olmak Kıbrıs'taki soydaşlarımıza çok ağır ve çok pahalıya mal oldu.

Hükûmet bu yanlış kararı nasıl affettirecek bilmiyoruz. (Tekin Erer, 1/8/1974, Son Havadis).

«Ama Kıbrıs'taki kat'i zafere gelince, elbetteki kucaklanacak, omuzlara alınacak, başlara tac edilecek herhlade Bülent Bey*(den)* çok evvel, büyük muharebe gücü, vatan aşkı ve cihana küçük dilini yutturan kahramanlığı ile, ecdadının aziz ruhunu da şad eden Türk Ordusudur. (F. Fuad, Son Havadis, 1/8/1974)

«Sağ gazetelerin anlı şanlı yazarları olayları izlemekten bile âciz olduklarını yazılarıyla gözler önüne seriyorlar. Etraftan fıkra alıp, kendi sütununda kendi buluşuymuş gibi yayınlayanlar, Rum tezinin Federasyon, Amerikan tezinin federasyon, İngiliz tezinin yine federasyon olduğunu ileri sürebilecek kadar olayların dışında, ulusal sorunlar karşısında sorumsuz bir çizgi üzerindedirler. (...) Ancak utanmanın olmadığı yerde her davranışı doğal karşılamak gerek. (...) İşte sağımızın perişan hali budur.

Ne Kıbrıs sorununu bilirler, ne tarafların tutumunu, ama gene de tutucu cepheyi güçlendirmek için özgürlükçülere, ulusal bağımsızlıktan yana olanlara çatmaktan geri durmazlar.

Federasyona karşı olan ABD İngiltere ve hele Yunanistan'ı federasyon taraflısı imiş gibi göstermekten çekinmezler. Onlar ki hiç düşünmezler ki, al-

çıkmaza sokanlardır. Bugüne kadar Kıbrıs Türklerinin çektiklerinde aymaz iktidarları alkışladıkları, kendilerine düşen uyarma görevini yerine getirmedikleri, dünyayı izlemedikleri, çıkarları için gerçekleri tahrif ettiklerinden dolayı kendi sorumluluk payları vardır.

(...) sağ cephe, bütün ulusal birlik düşüncesini bir yana bırakmış, hükûmeti içten yıkma çabasına da girişmiştir. İşte sağ cephe böylesine milliyetçidir. (Ali Sirmen, 30.7.1974 - Cumhuriyet)

«Nixon yönetiminin son yıllardaki en büyük uluslararası «suçu» azgelişmiş ülkelerde düzenledikleri «faşist» askeri «darbe»lerdir. Oyun çok basit biçimde sahneye konmaktaydı. Önce Silâhlı Kuvvetler içinde çeşitli «cuntalar» kurdurtulur ya da kurulan cuntalara sızılır. Bu arada ülke içinde «komünizm tehlikesi» abartılarak, kamuoyu bir ihtilâl söylentisi ile tedirgin edilir. Ülke içindeki «devrimci» ya da «toplumcu» akımların «yasa dışına» itilmesi için, özel olarak yetiştirilmiş «kışkırtıcı ajanlar»a görevler verilir. Ulusal ekonomi çokuluslu şirketlerin ekonomik «sabotaj»larıyla büyük çıkmazlara sürüklenir. Doğası gereği ülkede yaygın olan işsizlik, hayat pahalılığı enflansyonit politikayla da, gün geçtikçe arttırılır.

Sokak çarpışmaları, sağcı ve solcu gençler arasındaki kanlı olaylar gittikçe dozunu artırır. Bu arada CIA, «milliyetçi» basın ile «muhafazakâr» partilerle ilişkilerini genişletir. İş artık bundan sonra «faşist darbeyi» yapacak olan general ya da albayın «düğmeye basmasına» kalmıştır.

Amerika, Pentagon generalleri ve CIA yetkilileri ile birlikte, Panama kanalındaki «Antigerilla Okulu» ve Washington'daki «Uluslraarası Polis Akdaemisi»nde yıllardır bu tür darbeler için subay eğitilmektedir. Antigerilla öğretilerinde: Reform istekleri ve demokratik akımlra... «uluslararası komünizm» olarak nitelenmektedir. Yunanistan, Şili ve Bolivya darbelerinde yer alan faşist subayların bu okullardan yetişmiş olmaları da, sadece basit birer rastlantı sayılamaz. Kaldı ki Yunanistan'da 1967 darbesini gerçekleştiren Papadopulos'un CIA'dan «maaş» aldığı Amerikan Senatosu'nda açıklanmıştır. Dr. Kissinger, şimdi bütün bu olaylara bir «sal» örterek, yine eski görevine devam edecektir.» (Uğur Mumcu, 11.8.1974 — Yeni Ortam)

Ve Bir Belge

«Devrimci mukavemetin yeniden gelişmesini önlemek, sarsılmış olan hükûmet otoritesini yeniden kurmak ve sözü geçen operasyonları halk katlarında meşrulaştırmak için, Amerika'dan izin almak suretiyle birtakım göstermelik reformlar yapılmalıdır.

Aslında sanayileşme ve toprak reformu Amerikan ekonomisine yeni avantajlar sağlayabilir, buna rağmen hükûmetimiz kendine ait ön yatırımlar ve özel imtiyazlara el konulmasına elbette müsaade etmeyecektir.

Yeni bir dünya savaşını önlemek ve Sovyetler Birliği ile Çin Halk Cumhuriyetine karşı direkt bir stratejik baskı aracı yahut müttefik (NATO Üyesi) bir ülkede bir iç saldırı söz konusu olduğu zaman, Birleşik Amerika kontr-gerillayı bir saldırı silâhı olarak kullanacaktır.»

«Bizim yüksek düzeyde eğitilmiş kontr - gerillalarımız, yabancı ülkelerde bunu kurmak ve danışmanlığını yapmak suretiyle; herhangi bir ülkede istediği zaman kolayca bir hükûmet darbesi yapabilir.» (Prof. Peter Paret, Guerillas in 1960's)

«Yurtseverlik sorununu bugün her zamankinden daha dikkatle düşünmek zorundayız. Halkın şoven duygularının, binlerce yıldır halkların içlerine yerleştirilen düşmanlıkların körüklenmesinin değil, gerçek düşmanların gösterilmesinin dünya barışına ve dünya halklarının en başta da *bizim halkımızın* çıkarına tek davranış olduğunu bilmek zorundayız.

Bugün tüm dünya halklarının başlıca düşmanı olan emperyalizm ve faşizm, unutmayalım ki şoven duyguların körüklenmesinden, şoven duyguların ortalığı kaplamasından en fazla çıkarı olanlardır.

Çağımızda yurtseverlik artık yeni boyutlara, gerçek anlamına erişmiştir. Boş sözlerden, heyecanlardan, ırkçılık ve dar kalıpçı düşmanlık olmaktan çıkmış, kitlelerin uzun vadeli çıkarlarının korunması, tüm dünyada faşizmin ve emperyalizmin sona erdirilmesi mücadelesi olmuştur.» (Oya Baydar, 28/7/1974, Yeni Ortam)

«Ezilmemişler, sinmemişler ki, ateş'e, tecavüz'e ve katliama alenen devam ediyorlar.

Biz, Birleşmiş Milletler'e söz verdiğimiz için herhalde silâha davranmıyoruz, konferansta haklı çıkmak yolunda belki bir tedbir bu... Benim aklım almaz... Onlar mütemadiyen sivil asker mi yığıyorlar Kıbrıs'a?.. Türk olarak ben bunun dik alâsını yaparım. Türkiye'den sivil mücahit yollarım. 500 tane Karadeniz delikanlısı vallahi bir gecede duman eder Kıbrıs'ı... 300 tane ülkücü, delive döndürür Barış Kuvvetlerini... Sonra, vaktiyle gemi batırıp, banka soyup, saray yakıp da yakayı ele vermeyen, efendime söyleyeyim, konsolosu kaçırarak bütün Türk Polisini günlerce oyalayan militanlarımız var.

200 tanesinin Kıbrıs'ta «mesela» girişecekleri çete harekâtını 20 tümen Rum askeri durduramaz. (Rauf Tamer, 7.8.1974 - Tercüman)

«Aziz dostum Steve, (...) Zaman daha geçmemiştir. Hatanızı hâlâ kısmen de olsa düzeltebilir, Türklerin eski sevgisini birazcık olsun gene kazanabilirsiniz. *Unutmayın ki, nüfusu, stratejik durumu ve ordusuyla Türkiye, Amerikan menfaatleri için önemli, hem de çok önemlidir.»* (R. Oğuz Türkkan, 29.7.1974 Tercüman)

«Bize göre Amerika» başlıklı yazımızı iyi etmişiz de yazmışız; zira başta Amerika olmak üzere, bir çok ülke basınından aynı paralelde, hatta bazı cümleleri ile, aynı sesler geldi: O kadar ki, bizim yazımız, bizzat Amerika'da çıkar tenkidlerin yanında «insaflı» denecek kadar serinkanlı ve müsamahalı kaldı. (...) Biz (...) gene ve daima Amerika» diyoruz. Amerika, (...) bizden (...) yükselen bu sese kendi çıkarı için kulak vermek zorundadır. (Tarık Buğra, 3.8.1974, Tercüman)

«Oyun geçmiş deneylerin ışığında iyi hazırlanmıştı. Washington emindi, kendi kendine:

— Türkler belki kuru sıkı atar, ama Ada'ya çıkartma yapamaz. Geçen defalar da hep böyle oldu, diyordu.

Veri bu şekilde hazırlanınca bilgisayarlar tabii ki, oyunun yürüyeceğini bildirmişlerdir.

(Ali Sirmen - Cumhuriyet)

Oysa Amerikan oyunu bozulmuştur.

«Türkiye bu değişikliği sadece:

— Yunanistan'a da demokrasi geldi... biçiminde yorumlayamaz. Çünkü Karamanlis, NATO güneydoğu kanadını ve Orta - Doğu'daki Amerikan çıkarlraını koruyacak yetenekli bir politikacıdır. Türkiye'nin çıkarları ise, Amerika'nın Doğu Akdeniz savunması için önerdiği «statülerle» bağdaşmamaktadır.

Karamanlis'i değerlendirirken, bu sağcı ve Amerikancı politikacının geçmişindeki «sabıka fişlerini» karıştırmakta yarar görmekteyiz. Çünkü hangi ülkede olursa olsun, faşizmin kaba görüntüsüne adlarını karıştırmış olanlar, ne ülkelerine ne de dünyaya karşı barış türküleri söyleyemezler... (Uğur Mumcu, 27.7.1974, Yeni Ortam)

«Kıbrıs konusunda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine götürülüp kabul ettirdikleri karar nedeniyle Fransızlara ateş püskürülüyor.

Öylesine bir ateş püskürme ki, artık diplomatlarımızın ağzından bile «aşşağılaşmak, küçüklük» gibi sözler dökülüyor. Hani şiddetimize bakarsanız, nerdeyse Fransa'ya savaş açacağız.

Fransa'dan kısa bir süre önce de diplomatlarımızın ağzından bu ölçüye varmamakla birlikte, kamuoyunda, basın ve yayın organlarında daha da aşırı giden bir kampanya İngiltere'ye açılmıştı.

Yunanlılara ise zaten öteden beri demediğimizi bırakmıyoruz...

Fransa, Güvenlik Konseyine böylesi bir karar tasarısı götürdü diye ateş püskürmesine püskürüyoruz da, Konseyin bu kararı oylarıyla kabul eden öteki ülkeler yöneticilerine örneğin Amerika'ya karşı gık demiyoruz. Niye ki?

...

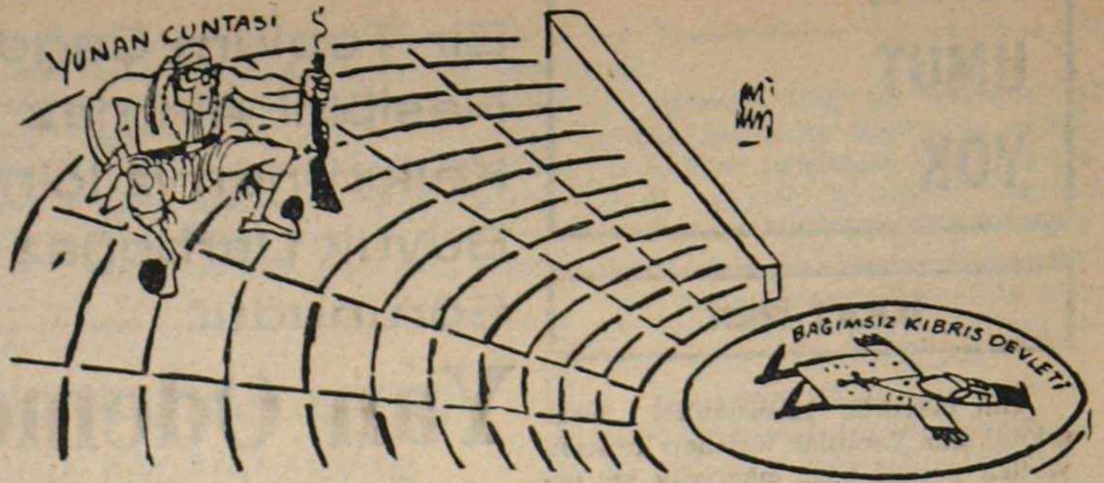
Niye? Söyler misiniz, Başbakan Ecevit açıkladı iki gün önce Kıbrıs bunalımı sırasında çok kez günde yedi sekiz telefon konuşması yapmışlar Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı Kissinger ile.

Kissinger ve Amerika biz Türklerin kara kaşına ve yüzüne mi âşık da bu işin üstünde bunca duruyorlra? (İlhami Soysal, 20.8.1974, Yeni Ortam)

✱ teknik güç'ten ✱

Bu yazı, T.C. Silâhlı Kuvvetleri Kıbrıs'a 2. Barış Harekâtını başlatmalarından evvel kaleme alınmıştır.

12.8.1974

Yunan Dışişleri Bakanlığı Kıbrıs olaylarının Kıbrıs devletinin iç işleri olduğunu bildirdi. — Basın —

YUNAN TİYATROSU...... (Cumhuriyet'ten)

KIBRIS

Amerikan çıkarlarını temsil eden faşist Yunan cuntasının kendi dileğiyle yönetimi Karamanlis'e devretmesinin pek kolay kanılacak bir demokratik değişim olmadığında bütün ilerici kesim herhalde birleşmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri yönetiminin ve onun uluslararası sorunları halledici en büyük gizli örgütü CIA'nın vardımı ve taktikleriyle **girişiği faşist darbe**nin istenen sonucu vermemesi üzerine bugün varılan noktada Türk Hükümeti, önemli ve tarihsel bir sınav karşısında kalmıştır. Uzatılan ve çıkmaza sokulmak istenen Cenevre görüşmelerinin ikinci aşamasında sorun Türk Hükümetinin gerçekte başta İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere Yunanistan ve Yunanistan'a sempati besleyen diğer tüm batılı kapitalist ülke yönetimlerine karşı masa başında da prestijini koruma çabasına dönüşmüş bulunmaktadır.

Faşist Yunan Cuntasınca Kıbrıs'a yapılan darbenin hükümetimizce başarısızlığa uğratılmasının verdiği güç ve avantajın görüşmeleri çabuklaştıramamasının nedeni, kanımızca, Türk hükümeti tarafından benimsenen çözüm yolunun, Kıbrıs'taki çirkin emelleriyle uyuşmaması nedeniyle bazı güçlerin yanaşamamasıdır.

Bu durum karşısında Türk Hükümeti, müdahalesine temel aldığı «Barış, Kardeşlik, Özgürlük ve Demokrasi» ilkelerinin gerektirdiği «Bağımsız Kıbrıs» te zinden tek bir adım dahi geri çekilmemek durumundadır. Türk hükümeti, Amerika Birleşik Devletlerinin bütün bu olup bitenler ardındaki yerini yadsımamalı ve bu devletin Akdeniz'deki çıkarları gereği baş vuracağı politik tavırlara da özel bir dikkat göstermelidir. Başlangıçtaki olayların ilk haundunun kaybedilmesi halinde Ecevit ve hükümetinin iç siyasal durumundaki bugünkü yerini koruyamayacağına inananlardanız. Bugün yurdumuz içinde «Millî birlik ve beraberlik» sloganını sinsi emelleri uğrunda dillerine pelesenk edenlerin son olaylar sırasında basınlarıyle «belgeledikleri» tavır, tarihimizin hemen her kesitinde bağımsızlığımıza göz diken güçlerle gizli bir ittifak kurduklarının, mütareke yıllarına ait anılarıyle belleklerimizde hâlâ taptazedir ve kuşku verici olduğu kadar da dikkat çekicidir.

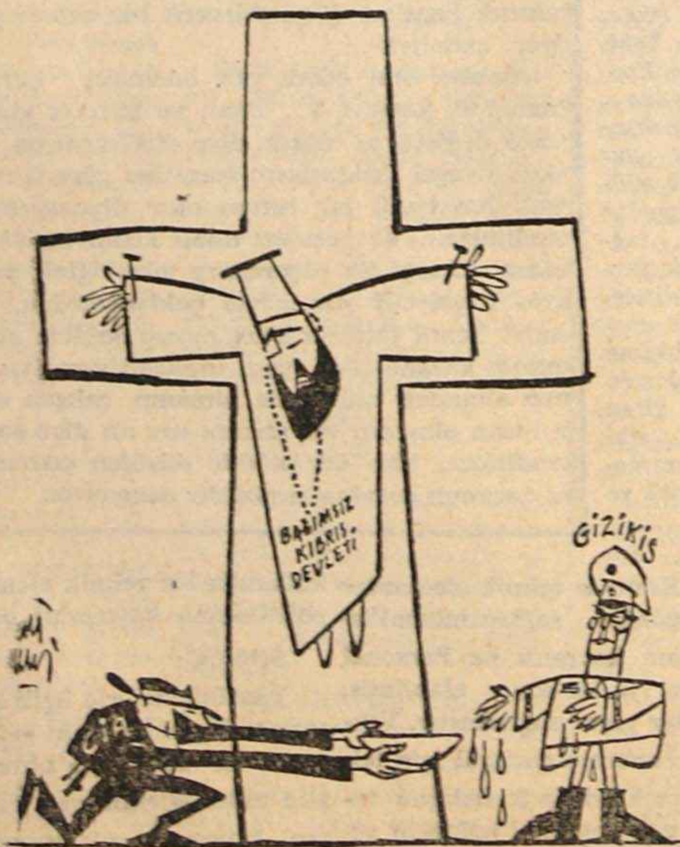
Amerika Birleşik Devletleri Emperyalizminin Akdeniz'deki çıkarlarıyle doğrudan ilgili gördüğümüz Kıbrıs olayları içinde bir diğer önemli noktayı da şüphesiz adadaki soydaşlarımızın lideri durumundaki Rauf Denktaş oluşturmaktadır.

Yalnız Sayın Denktaş'la ilgili görüş ve değerlendirmelerimizi, içinde bulunduğumuz nazik koşullar dolayısıyle barışçı günlere erteliyoruz.

Üzerine basılmadan geçilemeyecek bir diğer nokta da halkların kardeşliği ile ilgilidir. Halkların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmesine duyulacak saygının bir gereği olarak bu husus, Kıbrıs sorununun en can alıcı noktalarından biridir ve çözüm önerileri dahil tüm düşünce ve değerlendirmeler bu saygın gerçeği atlamamalıdır. Uzun yıllar boyunca hiç de ardniyetsiz olmayan halkları birbirlerine kışkırtma fiili, hiç değilse bağımsızlıktan, demokrasiden ve barıştan yana Ecevit Hükümeti tarafından masa başında bozulabilmelidir. Bu tutum aynı zamanda tüm barışçı ve demokratik güçlerin tarihsel bir görevi niteliğindedir. Mazlum ulusların birbirine kırdırılmasından kimlerin yarar umduğu ve bulduğu, dünya yakın tarihinde açıkça belgelenmişken, dünya çapında gerginliklerin azaltılmasından yana olan barışçı ve demokratik güçlerin ve buna olan inancını belirtmiş Bülent Ecevit ve hükümetinin bu verileri mutlaka iyi değerlendirmek zorunda oldukları açıktır.

Bunların yanı sıra barışçı güçlerin dünya olayları ve konjoktürünü ve Akdeniz'deki durumu iyi izlemeleri, savundukları barışın kalıcı olabilmesi için bir gerek şarttır. Vadesi ne kadar uzasın uzasın sonu taksim gibi Amerika Birleşik Devletleri'nin Kıbrıs'ta bir üs elde etmesiyle sonuçlanacak ya da buna yatkın her çözüm yoluna karşı dikkatli bulunmak zorundayız. Ortadoğunun içinde bulunduğu durum iyi saptanabilmelidir. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Eko nomik Topluluğu üyeleri ve Japonya gibi, aralarındaki çelişkilerin gitgide daha da derinleştiği üç emperyalist ülkenin, enerji kriziyle açığa çıkan petrol açıklarının zorladığı ekonomik saldırganlıklarının, bu bölgede kısa vadede barışçı güçler tarafından geriletilebileceğini ya da durdurulabileceğini sanmak yanıltıcı olacaktır. Zaferin barışçı ve demokratik güçlere ait olacağına olan inancımız sonsuzdur. Ama Türkiye'den de, Kıbrıs sorununda izleyeceği Bağımsızlıkçı tezinden asla taviz vermeyerek Ortadoğu'daki bu çabalara katkıda bulunması beklenir. Yukarıda sözünü ettiğimiz halkların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmesine saygı duymayan üç güçlü devletin ekonomik açıkları nedeniyle herhangi bir iyileştirme çabalarında bulunmadıkları Ortadoğu çıbanında her patlatılan cerahatin, bağımsız bir Kıbrıs sağlanamadığı takdirde, adadaki Türk ve Rum toplumlarına sıçramayacağının garantisini de bugün kimse elinde tutmamaktadır. Kıbrıs'ta gerçekten Barış - Kardeşlik ve Demokrasiyi savunmanın biricik koşulu, Türk toplumu kadar Rum toplumunu da böylesi tehlikelerden uzak tutacak yegâne formül «Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti» ne sımsıkı sarılmaktır.

Kanımızca hükümetimizin başarısı, barış ve demokrasiden yana olan gerçek dostlarını da yanına alarak, silâh fabrikatörleri tarafından körüklenen «halklar arasındaki düşmanlığı körük leme ve savaş» politikasına karşı masa başında kazanacağı tavizlerle adadaki Türk ve Yunan halklarının gerçek çıkarlarını sağlama bağlaması ve sahte dostlarına «Bağımsız Kıbrıs» tezini kabul ettirebilmesi olacaktır.

Kıbrıs'ta darbe yapıldı. — Basın — (Cumhuriyet)

MODERN PONTIUS PLATE — ELLERİMİ YIKADIM!.

SAVAŞLARIN BEDELİNİ HALKLAR ÖDER

İkinci müdahale ve istenilen amaca varılmasından sonra, bugün, bir üçüncü müdahale ihtimalinin görülmediği şu günler içinde Türk hükûmeti tarihsel görevlerle karşı karşıya bulunuyor. Yunanistan'ın NATO'nun askerî kanadından çekilmesi ile başgösteren ittifakın güneydoğu parçalanması, bu bölgedeki tüm yükümlülüğün Türkiye üzerine verilmesi ihtimalini yaratmış görünüyor.

Böyle bir ihtimalin ülkemiz açısından son derece vahim sonuçlar doğuracak bir girişim olacağına ilişkin görüşümüz gereği, hükûmeti öncelikle bu konuda uyarmayı zorunlu bir görev sayıyoruz.

NATO ittifakının doğası gereği Türkiye, kendi çıkarlarına ve takip etmesi zorunlu barışçı politikasına uygun olmayan görevleri üstlenmek zorunda kalmamak durumundadır. Bundan kesinlikle kaçınmak gerekliliği yanında üstelik ülkemiz, ikili anlaşmaların ve T.C. Silâhlı Kuvvetleri Komutanlarının bile sokulmadığı üslerin, haysiyet ölçülerine sığmayan lekelerini de temizlemek yükümlülüğündedir.

Dünya ölçüsündeki gerginliklerin azaltılması yönünde oyu bulunduğunu belirten sayın Ecevit ve hükûmetinin, dünya ölçüsündeki savaşlarla doğrudan ilgili gördüğümüz bir ülkenin çıkarlarına hizmet eden NATO ittifakı içinde daha ağır yükler altına girmekten kaçınacağına ilişkin iyiniyetimizi şimdilik sürdürmek istediğimizi belirtmek zorundayız.

Parçalanan, zoraki beraberliklerle sürdürülmeye çalışılan ve emperyalist amaçlara hizmet eden bu örgütün yarın ülkemiz başına saracağı tehlikelere karşı hükûmetimizi bir kez daha uyarıyoruz.

Doğabilecek savaşların faturalarının halkların, çalışan tüm emekçilerin ödediği gerçeğinden hareketle, yurtsever teknik elemanlar böyle bir sonuca götürücü her harekete karşı sonuna kadar direnmeye azimli ve hazırdırlar.

TEKNİK GÜÇ

ARTIK UMUT YOK

İLKAY İZER

Yan ödemeler kararnamesi kesin şeklini aldı. Yaratılan umutları kıracak, verilen sözleri boşa çıkaracak bir uygulama getirilmiş bulunmaktadır. Yeni olanaklar getirmek bir yana, gelen kararname daha önceki uygulamayı bile aratacak bir durum yaratmaktadır. Teknik elemanlar ikinci kez bir ücret azalması ile karşı karşıya kalabilmektedirler.

Sayıları az, yararları ise son derece önemli olan yurtsever teknik eleman kitlesine reva görülen bu haksızlığı, maruz görmek mümkün değildir. Ne maliyecilerin direnmesi, ne eşitlik hatırına yaratıldığı söylenen bütçe imkânsızlıkları, bir özür teşkil edemez. Hele ücretlerin fiyatlardan önde gideceğini, teknik elemanlara düşündüklerinin de ötesinde olanaklar sağlayacağını söyleyen bir iktidar için, getirilen uygulamanın savunulur bir yanını bulmak mümkün değildir.

SUSMAK DA ZOR SÖYLEMEK DE

İşin acı yanı bu uygulamanın ülkenin yarı savaş hali içinde olduğu bir dönemde getirilmiş olmasıdır. İçte ve dışta türlü oyunların tezgâhlandığı, demokrasi cephesinin çok dikkatli olması gereken bir dönemde teknik elemanlara yapılan bu haksızlık bizleri olağan zamanların çok daha ötesinde sıkıntılı bir duruma sokmuştur.

Ekonomik ve demokratik mücadele olanaklarımız 1971 martından sonra, zaten alabildiğine kısıtlanmıştır. Günümüzün koşulları ise elde mevcut olanakları kullanmak ya da sınırları zorlamak konusunda çok dikkatli davranmamızı gerektirmektedir. Antidemokratik kanunlarla eli kolu bağlanmış olan bir kitleye, çok kritik bir dönemde böylesine bir haksızlık yapmakla biraz «ayıp» edilmiştir. Hiç de centilmence olmayan bir harekettir bu.

KADROLAR SORUNU

Yeni uygulama teknik elemanlar açısından olduğu kadar, iktidar açısından da olumsuz bir durum yaratacaktır. Bugün kamu kesimi teknik kadroları yarı yarıya boştur. Ayrıca yeni iktidar, eskisine bağımlı olan kadrolar yerine, yeni dinamik kadrolar yaratmak zorundadır. Bu ise ancak iyi bir istihdam politikasıyle mümkün olabilir.

Oysa getirilen kararname ile bunu sağlamak olanak dışıdır. Özel kesime dağılmış olan yetenekli elemanları, getirilen kararname ile tatmin etmek ve kamu kesimine çekmek sözkonusu olamaz. Dolayısıyle kamu kesimi kadrolarında gerekli gelişim sağlanamayacak, hatta bu kadrolar giderek zayıflayacaktır. Her kasabada bir fabrika kuracağını, yatırımları hızlandıracağını söyleyen iktidar bunları hangi kadrolarla yapacaktır? Yoksa, tüm işleri özel kesime devretmek ya da kamu kuruluşlarını özel şirketler haline getirmek mi düşünülüyor?

Bu güne kadar (ve bugün de) hayırhah bir tavır aldığımız bir iktidara karşı bunları söylemek üzücü oluyor ama, ortaya çıkan sonuç bizler için başka bir yol bırakmıyor.

NE YAPMALI

Bizlere bugüne kadar bol bol «umut» ve «önem» verildi sadece, ama iş ekonomik ve demokratik haklara gelince verilmek bir yana, alındı haklarımız. Umutlandırılmış ama karşılığını alamamış insanların psikolojisi içinde «ne yapmalı?» diye şaşkınlığa düşebiliriz. Ama düşmemeliyiz. Teknik elemanların yıllar süren mücadelesinin hedeflerinin bize verilen vaatlerin çok daha ötesinde olduğu bir an olsun akıldan çıkarmamalıyız.

Son olay bize yıllardır tekrarladığımız şu gerçeği bir kez daha göstermiştir; Personel Kanunu teknik elemanlar için hiç bir çözüm sağlayamamaktadır. Yan ödeme kavramı ne Personel Kanunu içinde iyi bir araç alabilmiş, ne de bizlere bir yarar sağlamıştır. Teknik eleman sorununun çözümü için tek yol, onların emeklerinin karşılığını verebilecek tek yol, sendikal hakların verilmesidir. Bizler emek gücümüzü serbestçe satmaktan çekinmiyoruz. İktidarlar da çekinmemelidir böyle bir gelişimden. Böylece onlar da son derece kullanışlı bir teknik eleman istihdam politikasına kavuşmuş olacaklardır.

SONUÇ

Yan ödemelerle ilgili son kararname soruna hiç bir çözüm getirmeyen umut kırıcı bir uygulama olmuştur. Ama bizim mücadelemiz yan ödeme ile başlayıp, bitmez. Artık umut yoktur ama süregelen mücadelemiz vardır. [illegible] demokratik ve ekonomik haklarımıza sahip olana kadar, bütün çalışanlarla birlikte sürdüreceğiz bu mücadeleyi.

Teknik Elemanlara Hakkını Vermeyen Bir Toplum Çağdaş Uygarlıktan Nasibini Alamaz

Kalkınmamız İçin Karşılaşılan En Büyük Darboğaz Teknik Personel Sorunudur

Yan Ödeme Uygulaması Mutlaka Düzeltilmelidir

(Baştarafı 1. Sayfada)

TEKNİK ELEMAN KARARNAMESİ

Yan ödemeler için Devlet Personel Dairesinde çalışmaların başladığının açıklandığı günlerde, Odaların öteden beri açık yüreklilikle bütün Hükûmet üyelerine ilettikleri teknik elemanların sorunlarına ilişkin görüşlerin kamuoyuna mal olması, Hükümet üzerinde etkisini göstermekte gecikmedi. Başbakan Bülent Ecevit o günlerde gazetecilere şöyle diyordu:

«Yan ödemelerle ilgili çalışmaların asıl amacı bildiğiniz gibi, klakınmamız bakımından en büyük darboğaz olan teknik personel sorununa çözüm bulmak. Kalkınmamız bakımından teknik personel bizim için öncelik taşıyor.»

Başbakan, «Yan ödemeler bütün devlet memurlarına verilecek mi?» sorusunu ise şöyle yanıtlıyordu:

«Hayır. Daha çok teknik personel ihtiyacını karşılamak bakımından düşünüyoruz. Öncelikle bu konuda düşünüyoruz.»

Yan ödemeler için sürdürülen çalışmaları teknik elemanlara kalkınma çabaları içinde hakkı olan yeri vermek amacına yöneldiği bütün hükümet üyelerince paylaşılıyor gibiydi. Yan ödemelerin getireceği kaçınılmaz mali yük nedeniyle engelleyici bir tavır takındığı kulaktan kulağa fısıldanan Maliye Bakanı Deniz Baykal bile şöyle diyordu:

«Yakında teknik personel için yeni bir kararname çıkaracağız. Bu şekilde ister merkezde, ister işletme düzeyinde olsun, üretici işlerde çalışan teknik personeli tatmin edeceğiz.»

PAZARLIKLAR BAŞLIYOR

Kamuoyu ve umudu kırılmış da olsa bekleyiş içindeki teknik elemanlar yapılan çalışmaları bu resmi açıklamalardan izlemekteydiler. Oysa aynı günlerde Devlet Personel Dairesinde, kapalı kapılar arkasında gece yarılarına kadar süren çetin ve tatsız pazarlıklar yapılıyordu. Bir kısım Bakanlar, listelerini getirdikleri kendi elemanlarına da yan ödeme verilmesini, aksi halde kararnameyi imzalamayacaklarını pazarlık konusu yapıyorlardı. Bu pazarlıkları Mısır'daki sağır sultan bile duymuştu. Hükûmetin başının, yan ödemelerin kalkınmamız bakımından en büyük darboğaz olarak belirlediği teknik personel sorunun çözümleneceği yolundaki sözleri bu kargaşa içinde unutulmuştu. Sanki ortada bir pasta vardı ve kim ne koparırsa kârdı.

Gün geçtikçe, büyük büyük görevlere özel yan ödemeler ödenmesini öngören listeler kabarmaktaydı. Ok yaydan çıkmış, teknik elemanların sorunlerinin çözümü amaç olmaktan çıkmıştı. Oysa Hükûmet, kalkınmayı gerçekleştirmek iddiasındaydı. Teknik elemanlara kamu kesiminde de emeklerinin karşılığının verilmesi, bu politikanın temel unsurlarından biri kabul ediliyordu.

BİR KARARNAME Kİ

Devlet Personel Dairesi, bu koşullar altında, bir kararname taslağını, iki muhalif oya karşılık oyçokluğuyla kabul etti. Böylece Devlet Personel Dairesi, adeta yasak savarcasına, baskı ve tehdide yönelen pazarlıkların konu olduğu yan ödemeler işinden başını kurtarmış oluyordu. Ortada bir kararname taslağı vardı, ama bu taslağın amacından saptırılmış olması bir yana, yan ödemelerin mali yükünün hesaplanması mümkün olmadığı gibi kimlerin yan ödeme alacağı da belli değildi. Kararname bu haliyle kabul edilemezdi.

Nitekim, Bakanlar Kuruluna gelen taslak, İmar ve İskân, Bayındırlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Köy İşleri ve Kooperatifçilik, Orman, Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanlıklarının uzmanlarından oluşan bir komisyona havale edildi. Günler süren çalışmalar yapıldı. Bütün çabalara rağmen kararnameyi, teknik personelin sorunlarını çözümlemek biçiminde açıklanan gerçek amacına uygun bir biçime dönüştürmek mümkün olmadı. Bakanlar Kurulu, araya giren Kıbrıs olayları yatışır gibi olunca yan ödemeler kararnamesini bu haliyle görüştü ve kabul etti.

Görünüşte kararnamede teknik personel için, belirli koşul ve görevlerde olmak kaydıyla daha fazla yan ödeme alınmasını öngören bazı hükümler vardı, ama bu konuda bütün yetki yürütme organına bırakılmıştı. Uygulamad[a] yan ödemeler, teknik person[el]le karşı ekonomik bir bas[kı] aracı haline kolaylıkla geleb[i]lirdi.

Pazarlıklar sonucu amacı[n]dan saptırılan yan ödemele[r] kararnamesnin ortaya koyduğ[u] gerçek, teknik elemanlar[ın] sendikal örgütlenme, top[lu] sözleşme ve grev hakları[na] kavuşmadan, iyiniyetli gör[ü]nen iktidarlar tarafından da emeklerinin karşılıklarına k[a]vuşturulamayacaklarıydı.

ŞAPKAMIZ ÖNÜMÜZDE

ENİS ÜSER

YAN ÖDEMELER ÇIKMAZI

Ertuğrul TIĞLAY

(Baştarafı 1. Sayfada)

Personel Kanunu genel esprisiyle «MEMUR» kavramı üzerinde kurulmuştur. Bu kanuna göre kapıcıdan nüfus memuruna, sağlık memurundan maliye müfettişine, kaymakamdan mühendise kadar tüm meslek grupları bir tek isim ve bir tek özellikle tarif edilmektedir: «Devlet Memuru».

Personel Kanununun bu özelliğine bakınca insan garip bir duyguya kapılıyor. Cumhuriyeetimizin kuruluşundan bu güne elli yıl geçmemiş gibi, dünya o günden bu yana hiç değişmemiş gibi, yönetim kadrolarında cumhuriyetten sonra doğmuş milletvekilleri, bakanlar, hatta başbakanlar gelmemiş gibi... Günümüzdeki devletin kamuya karşı görevlerini yerine getirmede kullandığı elemanlara bakışında Osmanlıdan bu yana bir değişiklik olmadığını görmek yurdunu seven bütün mantık sahiplerini şaşırtıyor.

Bir taraftan da emperyalist toplumlar dünyadaki hammadde kaynaklarını ellerinde tutabilmek için yeni krizler yaratıyorlar, yeni bölgesel savaş alanları oluşuyor, fiyatlar artıyor, artıyor...

Ve yeni bir hükümet var ülkemizde. Halkımızın yıllardır özlemini çektiği, onurlu ve yurtsever tutumuyle sevgi ve saygı kazanmış bir hükümet. Oluşumunu sağlayan şartların yaratılmasında tüm teknik elemanların canla başla çalıştığı bir hükümet. Bir şeyler yapmak istiyor bu hükümet teknik elemanlar için. Yıllardır içine düşülen acı durumu düzeltmek için çaba sarfediyor. Programını gerçekleştirmede en büyük yardımcısı olarak gördüğü teknik eleman ordusuna ev kirasını, bakkal borcunu, değil yapılacak fabrikaları, yolları, kurulacak kentleri düşündürecek bir ortam yaratmak istiyor, çabalıyor...

Sonuç, son çıkan yan ödemeler kararnamesidir. Puan 150, katsayı 4... Puan ve katsayı yüksek olsaydı acaba değişen ne olurdu diye düşünüyoruz. Fiyatlar arttıkça siyasal iktidarların icazetine göre ücret almak ne denli haysiyetli bir tutum olur diye soruyoruz kendi kendimize... Ve soralım bunu kendi kendimize, tekrar tekrar. Emeği ile yaşamanın güzelliğini, çalışan insanların haysiyetli direnciyle pekiştirmeden, kendi ücretimizi kendi taleplerimize uygun şekilde arttıracak bir konum kazanmadan, yani toplusözleşme ve grev hakkımızı almadan mühendis olmanın, çalışan olmanın hatta insan olmanın bir anlamı var mı diye soralım kendi kendimize. Yan ödemelerle düşülen çıkmazın çözümü bu sorunun cevabında gizlidir sanıyoruz.

—oOo—

Yan ödemelere ilişkin kararname yayınlandı. Kararname ile birlikte karşımızda asılı duran soruların sayısı eskisine göre daha çok. Hükümetin yan ödemeler sorununu her ele alışında Yunanistan ile aramızdaki gerginliğin artması bir rastlantı: Ancak CHP'nin, bu kadar beyan ve teminatlarına rağmen, nasıl bir kararname çıkardığı üyelerimizin aklının almadığı bir durum. Hem sonra neden bu kararname, teknik elemanlar beklemeye ve borç yapmaya alışmış iken, acele çıkarılıyor? Eski durum daha mı iyi idi? Ahmet Şener ile Korkut Özal'ın tutumunun teknik elemanların daha çok yan ödeme almasını engelediği söyleniyor. Erbakan'ın görüşleri ağırlık mı kazanmış?

Bu soruları çoğaltmak mümkün. Sadece soru sormak hiç bir işe yaramıyor. Temele ilişkin noktaları incelemek başarının kaçınılmaz koşulları. Temele ilişkin iki önemli konu var.

Birincisi, CHP bu kararnameyi geçim koşularını düzeltmek varken, teknokrat yetiştirme politikasının aracı yapmak istemiştir. Halbuki teknokrat yetiştirmenin politikaları farklı olmalıdır. İnsanın her şeyden önce karnı doymalı, ihtiyaçları giderilmeli ki düşünebilsin. Düşünmeyen insan nasıl teknokrat olacak?

Yan ödeme ilkesi, ülkemizde yatırım politikalarını yönlendirecek bir araç olmaktan çıkmıştır. Gelir bölüşümünde sağlanamayan düzeltmelere yan ödeme geçici bir çözümdü. Bunu geçici olduğunun bilincine varmak gerek. Aksi halde bu ödemeler imtiyaz zannediliyor. İmtiyazdan en çok nasiplenenler ise yüksek memurlardır. CHP, iktidar kurmanın zorluklarından olacak, gözünü hep yüksek kademelere çevirmiştir. Yüksek kademelere gelmek için bir insana kaç yıl yatırım yapmak gerekir? Genç kuşaklara yer vermeyen bir kadrolaşma hareketinin başarılı olabileceğini sanmıyoruz.

Kadro yetiştirmek her şeyden önce insanların düşünce melekelerini harekete geçirmekle olur. Ülkemizde bunun için yeterli uygulama adaletsiz gelir bölüşümünü düzeltmektir. Ancak bundan sonradır ki tercih edilecek unsurlar seçilebilir. Bu seçimde kullanılacak araçlar ise artık maddi olmanın ötesinde, ideolojiktir. CHP gibi, ekonomik iktidara karşı bir siyasal partinin kadrolarını oluşturmada birinci etken ideolojidir. Sağlam bir dünya görüşüne dayanmayan seçmeler oportünizmi, kaosu getirir .Halk sektörü tartışmalarını bir hatırlayalım.

Buraya kadar konu CHP'yi ilgilendiriyor. Biz teknik elemanların bu uygulamadan çıkarmamız gereken sonuç ise başkadır. Artık, Odaların birer meslek örgütleri olduğunu, ekonomik mücadelede ise meslek örgütlerinin, bütün iyi niyetlere rağmen, yetersiz kaldığını anlamamız gerekiyor. Odalar bu tarihsel görevi geçici olarak üstlenmişler ve üyelerinin ekonomik haklarını savunmaya çalışmışlardır. Ancak, bunun için gerekli olan silâhlardan (grev, toplusözleşme) her zaman yoksun kalmışlardır. Ekonomik mücadelenin kaçınılmaz örgütü sendikalardır. Teknik elemanların, «Oda bize ne verdi» sorusunu bir yana bırakıp sendikal haklarını ele geçirme savaşına başlama zamanı gelmiştir. En iyi niyetli iktidarlara karşı bile meslek örgütlerinin yapabileceği budur. Doğruca mücadele, doğru yöntemlerle başarılabilir.

CHP'nin de sendikal hakları vermekte isteksiz olduğu anlaşılıyor. İktidarlar, kuruluş yıllarında merkezileşmek ihtiyacı içindedirler. Kontrolu sağlayabilmek için değişkenlerin sayısını azaltmak gerek. Ne var ki bu görüş öne sürülürken CHP sendikaları, sadece ekonomik mücadele veren muhalefet örgütleri olarak görmektedir. Bu görüş esasında doğru olmakla birlikte eksiktir. İktidara geçince sendikaların karar oluşturmada önemli unsurlar haline geldiği bilinen bir gerçektir. Biz sendikal haklarımızı hükümetten istemeyebiliriz; bunun için gerekli olan mücadeleyi vermelerini üyelerimizden isteyebiliriz. Ancak iktidar olmak, kadro oluşturmak sadece ve sadece örgütlenme ile mümkündür.

Karamamenin teknokrasi kurmak çin ütopik niyetlerle, aşırı önem verilerek uygulanmaması en başta gelen temennimizdir. Aksi halde boş yere teknik elemanların ekmeği ile oynanmış olunacaktır.

T.M.M.O.B'NİN BASIN BÜLTENİ

KAMU KESİMİNDE ÇALIŞAN TEKNİK ELEMANLAR EKONOMİK BİR BUNALIM İÇERİSİNDEDİR

Ülkemizde kamu kesiminde çalışanların ücretleri artan fiatları karşılayamayacak bir düzeydedir. Yan ödemeler bugüne kadar ücret - fiat dengesini bir ölçüde sağlayan geçici bir tedbir olarak uygulanmakta idi.

Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren yan ödemelere ilişkin Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Hükümet, ücret sorunu henüz çözülmemişken bu ek ödemeleri, yürütme organının ve yöneticilerin takdirine bağlı olarak ödenmek koşulu ile kaldırmış bulunmaktadır.

YENİ YAN ÖDEMELER KARARNAMESİ ANTİ — DEMOKRATİKTİR, ANAYASAYA AYKIRIDIR

Yeni kararname yan ödemelerin kime, ne kadar ve hangi koşullarda verileceği konusunda yürütme organına sonsuz bir yetki vermektedir. Bu yetki toplu sözleşme ve grev hakkı olmayan, başka bir deyişle işveren durumunda olan devletle toplu sözleşme olanağı olmayan bir kesime karşı anti - demokratik olmakta ve çalışanları himaye etmeyen, Anayasaya aykırı bir durum yaratmaktadır.

TEKNİK ELEMANLAR KAPIKULU OLAMAZLAR

Yürütme organı devlet bünyesinde çalışanların demokratik özgürlüklerini denetlemek üzere, emeği karşılığında hak ettiği ücreti, onları kapıkulları haline getirmek amacıyla ekonomik bir baskı aracı olarak kullanabilecektir. Yan ödemelerin istenmeyen kişilere hiç ödenmemesi olanağı da yaratılmaktadır. Bu Anayasaya aykırı durum çalışanlar arasında ilk günden itibaren güvensizlik ve geleceğinden kuşku duydukları bir ortam yaratmıştır.

DEMOKRATİK HAKLARIMIZ TANINMALIDIR

Kararnameden doğacak haksız uygulamalara karşı teknik elemanların çalışma ve ekonomik güvenliğini sağlayacak demokratik mücadele olanakları da sağlanmalıdır. Hükûmet çalışanların sendikal örgütlenme, toplu sözleşme ve grev haklarını tanımalıdır. Bu amaçla yan ödemelerin getirdiği tek yanlı uygulamalara karşı çalışanların ekonomik mücadele olanaklarının yaratılması için gerekli yasal hazırlıklar yapılmalıdır.

YAN ÖDEMELER HAKSIZ VE AYRICALIKLI BİR UYGULAMADIR

Yan ödemeler genel olarak bozuk istihdam politikalarının ve ülkemizin sosyo - ekonomik yapısının bir ürünüdür. Bugün için yan ödemeler çalışanlara verilen bir imtiyaz değil, aksine onların ücret sorununun çözümünü erteleyen bir engel durumundadır.

Bu nedenlerle yan ödemeler uygulaması kaldırılmalı, teknik elemanlara artan fiatları karşılama olanağı sağlayacak sendikal hakları verilmelidir.

YABANCILARI DEĞİL KENDİ TEKNİK GÜCÜMÜZÜ GÖZETELİM

Teknik elemanların açık veya gizli işsizliğinin, yurt dışına göçlerinin genel olarak istihdam sorunlarının yabancılara teknik hizmet karşılığı iki milyar lirayı cömertçe veren bir anlayışla çözümlenmesi olanağı yoktur.

Hükûmet çalışanların ücret sorununu çözmek istiyorsa her yıl kendi gücümüze dayanarak yapabileceğimiz hizmetler karşılığı yabancılara ödenen iki milyar TL. sına yakın paranın kendi elemanımıza ödenebilmesi için gerekli girişimlerde de bulunmalıdır. Bu amaçla yabancı firmalar kapatılmalı, yabancılarla teknik hizmetler alanında yapılmış sözleşmeler ***iptal edilmelidir.***

SAVAŞ HALİ BÜTÇESİ VE YAN ÖDEMELER

Yaşadığımız olağanüstü savaş halinin bizlere yüklediği sorumluluk ve fedakârlıkların bilincindeyiz. Ancak olağanüstü dönemlerin yükü ve bütçe sıkıntıları her zaman yalnız çalışanlarca karşılanmaktadır. Karraname teknik elemanların ekonomik sıkıntılarını çözmemekte ve olağanüstü dönemin koşullarından yararlanıldığı izlenimini vermektedir.

MÜCADELEDE KARARLIYIZ

Biz teknik elemanlar ve onların örgütleri, kamu kesiminde çalışanların ekonomik sorunlarının temel çözümüne sendikal hakların elde edilmesiyle ulaşılabileceğinin bilincindeyiz.

Teknik elemanlar olarak yürütme organının tek taraflı haksız uygulamalarına karşı ekonomik mücadele olanağı verecek toplu sözleşme ve grev haklarıyla sorunlara çok yönlü çözüm getirebilecek sendikalaşmayı gerçelkeştirinceye kadar haksız ve anti - demokratik uygulamalara karşı mücadelede kararlıyız.

MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI İSTANBUL KOORDİNASYON KURULU BİLDİRİSİ

«YAN ÖDEMELER HÜKÜMETİN ÖNGÖRDÜĞÜ YATIRIM POLİTİKASINA TERS DÜŞMEKTEDİR.»

Ülkemizde kamu kesiminde çalışanların ücretleri, artan fiyatları karşılayamayacak bir düzeydedir. Yan ödemeler bugüne kadar ücret-fiyat dengesini bir ölçüde sağlayan geçici bir tedbir olarak uygulanmakta idi.

Resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren yan ödemelere ilişkin Bakanlar Kurulu kararnamesi ile hükümet, ücret sorunu'nu henüz çözülmemişken, bu ek ödemeleri, yürütme organının ve yöneticilerin takdirine bağlı olarak ödenmek koşulu ile, kaldırmış bulunmaktadır. Bu durum, yan ödemelerin bugünkü seviyesinden daha düşük bir ölçekte ödenmesi olanağını getirmektedir. Ayrıca yan ödemeler, hükûmetin öngördüğü yatırımları gerçekleştirici değil, engelleyici olma eğilimindedir.

Yeni kararname yan ödemelerin kime ne kadar ve hangi koşullarda verileceği konusunda yürütme organına sonsuz bir yetki vermektedir. Bu yetki toplu sözleşme ve grev hakkı olmayan, başka bir deyişle işveren durumunda olan devletle pazarlık olanağı olmayan bir kesime karşı anti - demokratik olmakta ve çalışanları himaye etmeyen, Anayasaya aykırı bir durum yaratmaktadır.

Yürütme organı devlet bünyesinde çalışanların demokratik özgürlüklerini denetlemek üzere, emeği karşılığında hak ettiği ücreti, onları kapı kulları haline getirmek amacıyla ekonomik bir baskı aracı olarak kullanabilecektir. Yan ödemelerin istenmeyen kişilere hiç ödenmemesi olanağını da vermektedir. Bu Anayasaya aykırı durum çalışanlar arasında ilk günden itibaren güvensizlik ve geleceğinden kuşku duydukları bir ortam yaratmıştır .

Kararname tekniker, teknisyen, mühendis ve mimarlar arasında farklı uygulamalar getirmektedir.

Kararnameden doğacak haksız uygulamalara karşı teknik elemanların çalışma ve ekonomik güvenliği, ancak demokratik mücadele olanakları ile sağlanabilir. Hükümet çalışanların sendikal örgütlenme, toplu sözleşme ve grev haklarını tanımalıdır. Bu amaçla yan ödemelerin getirdiği tek yanlı uygulamalara karşı çalışanların ekonomik mücadele olanaklarının yaratılması için gerekli yasal hazırlıklar yapılmalıdır.

Yan ödemeler genel olarak bozuk istihdam politikalarının ve ülkemizin sosyo-ekonomik yapısının bir ürünüdür. Bugün için yan ödemeler çalışanlara verilen bir imtiyaz değil, aksine onların ücret sorununun çözümünü erteleyen bir engel durumundadır.

Bu nedenlerle yan ödemeler uygulaması kaldırılmalı, tüm çalışanların ücretleri artan fiatları karşılayaack bir düzeye çıkarılmalıdır.

Teknik elemanların açık veya gizli işsizliğini yurt dışına göçlerini, genel olarak istihdam sorunlarını yıllık bütçe olanakları içinde çözülmesi olanağı yoktur.

Hükümet çalışanların ücret sorununu çözmek istiyorsa, her yıl kendi gücümüze dayanarak yapabileceğimiz hizmetler karşılığı yabancılara ödenen iki milyar TL'sına yakın paranın, kendi elemanımıza ödenebilmesi için gerekli girişimlerde de bulunmalıdır.

Yaşadığımız olağanüstü savaş hali, bizlere yeniden şu gerçeği göstermiştir. Olağanüstü dönemlerin yükü her zaman yalnız çalışanlarca karşılanmaktadır.

Biz teknik elemanlar ve onların örgütleri, kamu kesiminde çalışanların ekonomik sorunlarının temel çözümüne sendikal hakların elde edilmesi ile ulaşılabileceğinin bilincindeyiz.

Teknik elemanlar olarak yürütme organının tek taraflı haksız uygulamalarına karşı ekonomik mücadele olanağı verecek toplu sözleşme ve grev haklarıyla sorunlara çok yönlü çözüm getirebilecek sendikalaşmayı gerçekleştirinceye kadar haksız ve anti - demokratik uygulamalara karşı mücadelede kararlıyız.

11.8.1974

Tüm Teknik Elemanlar Derneği TÜTED İstanbul Şubesi.

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi.

Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası Genel Merkezi.

Gemi Mühendisleri Odası Genel Merkezi.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi.

Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Maden Mühendisleri Odası İstanbul Temsilciliği.

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi.

Metalurji Mühendisleri Odası İstanbul Temsilciliği.

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi.

Orman Mühendisleri Odası İstanbul Temsilciliği.

Şehir Plânlama Mimar ve Mühendisleri Odası İstanbul Temsilciliği.

Tüm Yüksek Tekniker ve Teknikerler Derneği Genel Merkezi.

Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi.

odalardan

Teknik Eleman Odaları Şube Başkanları Yan Ödemelerle Ilgili Olarak Imar ve İskân Bakanı Ali Topuz'la Görüştüler

İnşaat, Mimar ve Elektrik Mühendisleri Odaları İstanbul Şubeleri Başkanları, geçtiğimiz günlerde İmar İskân Bakanı Sayın Ali Topuz'la bir görüşme yaptılar.

Odaların İmar İskân Bakanlığı ile olan ilişkileri ve hükûmetin teknik elemanlarla ilgili girişimlerinin etraflı olarak ele alındığı toplantıda görüşmelerin ağırlık noktasını yeni çıkarılan Yan Ödemeler Kararnamesi teşkil etti.

Toplantıya Odamız İstanbul Şubesi Başkanı Ertuğrul TIĞLAY, Mimarlar Odası İstanbul Şubesi Başkanı Müşfik EREM, Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Başkanı Yüksel BIRDAL ve Yönetim Kurulu üyesi Alâaddin ANAHTARCI katıldılar.

İmar İskân Bakanı Sayın ALİ TOPUZ, Yan Ödemeler Kararnamesi ile ilgili endişe verici noktaların açıklamasını yaparak özetle şunları söyledi: «Bu kararname hazırlanırken hizmetleri esas alınan puanlar sanıyoruz ki doğru bir biçimde saptanmıştır. Ancak, yapılacak yan ödemeyi belirleyen katsayı son Kıbrıs bunalımının bütçeye yüklediği 6 milyarlık ilâve harcama dolayısıyla baştan düşündüğümüz değerden aşağıda olmuştur. Biz bu katsayıyı 6 veya 7 olarak düşünüyorduk. Fakat bildiğiniz nedenlerle bunu 4 olarak tesbit etmek zorunda kaldık. Ancak, şunu belirtmek isterim ki, Bakanlıklara yan ödemelerin tesbiti konusunda verilen yetkiler eskiden alınan yan ödemelerden daha düşük bir miktarın ödenmesini engelleyecek biçimde kullanılacaktır. Yani her Bakanlık yetkilerini kullanırken kazanılmış haklara dokunmayacak biçimde bir yöntem izleyecektir.»

Bu sene verilecek yan ödemelerin düşük olduğunu kendisinin de kabul ettiğini belirten İmar İskân Bakanı, teknik elemanların hükûmete karşı şimdiye kadar gösterdikleri yapıcı tutumun bundan sonra da devam etmesinin en büyük dilekleri olduğunu, ancak şu anda içinde bulunulan ortamın nazarı itibara alınarak eleştirilerin ona göre yapılmasını dilediklerini belirtti.

Odamız Şube Başkanı Ertuğrul TIĞLAY, bu durumda teknik elemanların toplu sözleşme ve grev haklarının yeniden ve ciddi olarak gündeme getirileceğini söylemesi üzerine, İmar İskân Bakanı Sayın Ali TOPUZ, bu meselenin bir Anayasa değişikliği gerektirdiğini ve gördüğü kadarıyla Meclisin şu andaki yapısında böyle bir değişikliği gerçekleştirecek bir ortamın bulunmadığını belirtti.

Görüşmede izlenen gündemin diğer maddeleri dört Odanın Eylül ayında girecekleri Ortak Mesleki Denetim Uygulaması ile ilgiliydi. Şube Başkanları Ortak Mesleki Denetim Uygulamasının yasal bir temele oturtulması zorunluluğunu, şimdiye kadar karşılaştıkları güçlüklerden örnekler vererek sayın İmar ve İskân Bakanına anlattılar. Ortak Mesleki Denetim Uygulamasının ülkemizde konut üretiminde ve teknik hizmetlerin değerlendirilişinde ortaya çıkaracağı olumlu sonuçların ancak bu uygulamanın hiç olmazsa Bakanlıklar düzeyinde gerçekleştirilecek bir yasallaştırmayla mümkün olabileceği Sayın Bakan tarafından da kabul edildi.

Ayrıca yeni hazırlanan İmar Kanununa bu uygulamanın bir madde olarak sokulmasını prensip olarak kabul ettiğini söyledi.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinin İstanbul'daki yapı üretiminde tehlikeli bir hal almaya başlayan Agrega kalitesizliğinin giderilmesi konusunda yaptığı çalışmalar hakkında bilgi alan İmar İskan Bakanı, bu girişimi büyük bir takdirle karşıladığını, Bakanlığına bağlı Yapı Malzemeleri Genel Müdürlüğü vasıtasıyla İstanbul'daki agrega yataklarının tesbiti konusunda yapılacak araştırmalara yardımcı olacağını, Odamızın İstanbul Nazım Plan Bürosu Başkanlığı ve İstanbul Belediyesi ile işbirliği yaparak çalışmalarını genişletmesi gerektiğini söyledi.

Ülkemizdeki inşaat sektörünün vazgeçilmeyecek bir bölümü olan küçük ve orta yapı üreticilerinin Odalarla olan ilişkilerinin ahenkli olması gerektiğini ayrıca bir dilek olarak belirten İmar ve İskân Bakanı tutarlı olabilecek bir yapı denetiminin ancak böyle bir uyum içinde gerçekleşebileceğini ifade etti.

Odamız İstanbul Şubesi Başkanı Ertuğrul TIĞLAY, kendi dileklerinin de bu olduğunu, tekelleşme eğilimindeki büyük inşaat firmalarının, milli nitelikteki küçük ve orta üreticileri ezmemeleri için böyle bir işbirliğinin zorunlu olacağını belirtti.

Toplantının sonunda Odaların Şube Başkanları, onurlu ve yurtsever politikasıyla tüm halkımızın desteğini kazanmış olan Cumhuriyet Hükûmetinin, teknik elemanlara ilişkin girişimlerinde aynı tutarlılığı göstermesi gerektiği inancını belirttiler.

odamızdan

DİKKAT... DİKKAT... DİKKAT...

DUYURU

İstanbul Odalararası Koordinasyon Kurulu tarafından *İSTANBUL'UN SORUNLARI (1 — METRO)* konulu bir açık oturum düzenlenmiştir.

KONUŞMACILAR:

1— Reşit *ÜLKER* (C.H.P. İst. Milletvekili)
2— Dr. Erhan *KARAESMEN* (İnşaat Yüksek Mühendisi, Başbakanlık Teknik Müşaviri)
3— Atila *ALPÖGE* (İnşaat Yüksek Mühendisi, Sistem Analisti - Ulaşım Uzmanı)
4— Aslan Başer *KAFAOĞLU* (Ekonomist)
5— Nusret *ALPERÖZ* (Elektrik Yüksek Mühendisi, İTÜ Öğretim Görevlisi)
6— Saffet *GÜRTAV* (İETT Genel Müdürü)

YER: Cağaloğlu, Yerebatan Sarayı yanı Özel İl İdare Binası.

BÜTÜN ÜYELERE DUYURULUR.

İ.M.O EGE BÖLGESİ TEMSİLCİLERİMİZ TOPLANDILAR

İnşaat Mühendisleri Odası Ege Bölge Temsilcileri 19.7.1974 tarihinde İzmir Şubesinde bir toplantı yaptılar. İzmir şubemiz Sekreter Üyesi Sadettin Uçkun'un bildirdiğine göre toplantıya Genel Sekreter Yardımcımız Mehmet Eroğlu da katıldı.

Toplantıda temsilcilerimiz yerel sorunları dile getirdiler ve özellikle belge uygulaması üzerinde durarak, uygulama hakkında bilgi verdiler.

Teknik - Güç'e bildirildiğine göre Ege bölgemizdeki temsilciliklerden Söke'de de belge uygulamasına başlandı ve Denizli'de de gerekli tüm çalışmalar tamamlandı.

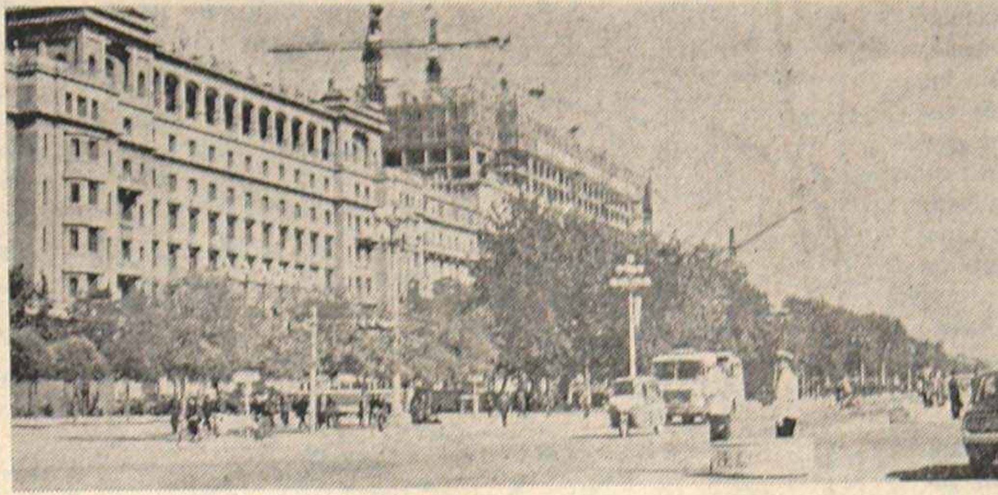
Öte yandan 2.8.1974 tarihinde yapılan Manisa İli Temsilcilik seçimini Halit Ziya Angıner kazandı. Angıner'i kutlar, çalışmalarında üstün başarılar dileriz.

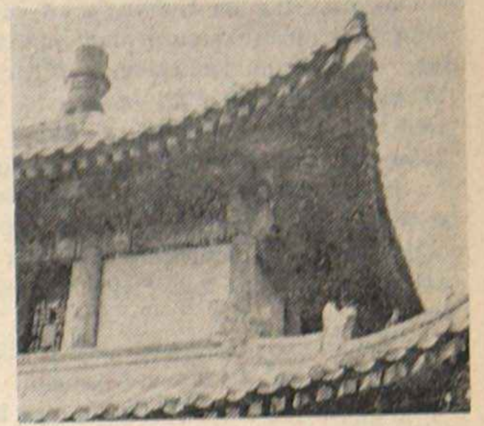
dünyada teknik

ÇİN: Gurup Çalısmasıyla Proje ve İnşaat Yapımı

Los Angeles'li mimar ve California Üniversitesi öğretim üyelerinden Richard J. Hunter, ÇIN HALK CUMHURIYETININ daveti üzerine bu ülkede bir aylık bir gezi yaptı. Hunter Çin'deki inşaat ve mimarlık faaliyetleriyle ilgili izlenimlerini Engineering News Record dergisine anlattı. Aşağıda derginin bu konuda yayınladığı bir yazıyı okuyacaksınız, yazıdaki fotoğrafları da Amerikalı mimar ÇIN HALK CUMHURIYETI'ndeki gezisinde kendisi çekmiş.

Pekin Oteli ek inşaatı. 2000 işçinin çalıştığı inşaat hızla ilerliyor.

Üniversite bahçesindeki müzik binasının dma saçağından bir detay.

Mimar Richard J. Hunter Çin Halk Cumhuriyetindeki mimarlık pratiğiyle batı ülkelerindeki geleneksel yaklaşımlar arasında önemli farklar gördüğünü söylüyor: «Pekin'de büyük resmi toplantıların yapılması için inşa edilmiş olan muazzam bir yapı olan Büyük Halk Evi (greet hall of the people) nin projelerinin hazırlanmasında 700 den fazla mimarın çalışmış olduğunu duyduğumda çok şaşırdım. Bu gibi önemli Çin proje çalışmaları 15-20 kadar tecrübeli projeci tarafından başlatılıyor. Bunlar projenin bütün yönlerini aralarında tartışıyorlar ve her biri kendi kişisel görüşlerini ortaya koyuyor. Tartışmalara katılan bütün mimarlar projenin bütün önemli konularında oy birliğiyle bir karara varmadan detayların projelendirilmesine katiyen başlanmıyor.»

Hunter'e göre bundan başka detayların projelendirilmesinde çalışan her mimar da düşüncelerini yöneticilere açmaya teşvik ediliyor, bu sadece yeni öneriler getirebilmeleri için değil, ayrıca kendi kişisel görüşlerini savunabilmeleri için de isteniyor.

«Bu çeşit tartışmalar oldukça uzun sürmek zorunda,» diyor Hunter, «Çin'lilerin teorisi herkesin fikrinin belli bir önemi olduğudur. Onlar, ancak her projecinin düşüncelerinin incelenmesi sonucunda, tüm projenin gerçekten önem kazanacağına inanıyorlar. Bu yüzden de işin sonunda hiç bir mimar tek başına projeye kendi imzasını atmıyor.»

Hunter Şan Kay'da 1907'de kurulmuş olan Tung Chi İnşaat ve Mimarlık Üniversitesini gezmiş. «Bu üniversite birinci sınıf bir kurum,» diye anlatıyor Hunter, «ve mükemmel bir teknik kütüphaneye sahip. Burada ABD'de yayınlanan inşaat dergilerinin en son sayılarını bile bulmak mümkün.»

Hunter'in anlattığına göre Tung Chi'de 13 bölüm var: köprü ve karayolu mühendisliği, makina mühendisliği, mimari mühendislik, beton ve inşaat malzemeleri, zemin mekaniği, temel inşaatı, yeraltı inşatai, su tesisleri ve sulama sistemleri, deniz jeolojisi jeoloji mühendisliği, genel mimari, konut yapımı, ısıtma ve havalandırma, inşaat mühendisliği ve topografi.

Üniversiteye kaydolanların sayısı Hunter'e göre şu sıralarda oldukça düşük. 1136 öğretim üyesi ve yöneticiye karşılık yalnızca 1869 öğrenci var. Birkaç yıl önce politik dalgalanmalar nedeniyle üniversiteye öğrenci alınmasının dondurulduğunu, fakat 1974'de artık öğrenci sayısının yeniden artacağını anlatıyor Hunter.

Öğrenciler üniversiteye kabul edilmeden önce, iki yıl çalışmak zorundalar. Ve ancak yanlarında çalıştıkları işçilerin onayıyla okula girebiliyorlar. Öğrenciler ve profesörlerden her yıl iki ay el işinde çalışmaları isteniyor; «köylü halkla daha iyi ilişkiler kurabilmelerini ve kendi işlerini daha iyi anlayabilmelerini sağlamak için» diyor Hunter.

Çin'de sendikalar yeniden sahneye çıkıyor, «bu sendikalar ABD'dekiler gibi elverişsiz ve düzene karşı örgütler değil» diyor Hunter, «artık burjuva gözüyle bakılmayan bu sendikalar, öncelikle üretime yardımcı bir rol oynuyor, çıraklık yapan ve öğrenim gören genç işçilerin sorumluluğunu üstleniyor ve sağlık ve refahın sağlanmasına çalışıyorlar.»

Hunter'in öğrendiğine göre işçiler haftada altı gün, 48 saat çalışıyor ve yılda altı gün izne çıkabiliyorlar. Erkek ve kadınlar arasında ücret farkı yok. Fakat kadınlar 50, erkekler ise 55 yaşında emekli olabiliyorlar.

Bölgedeki işçilere konut sağlanması için hükümet blok apartmanlar programını sürdürüyor. Hunter Kuang Chou (Kanton'un halk dilindeki adı) daki eski gecekondu sakinleri için yapılmış çok katlı apartmanlardan meydana gelen 15 işçi köyünden birini gezmiş. Yeni konutlar tuğla ve betondan, süssüz ve gayet sade döşeli. Her konutta adam başına 6,3 metrekare oturma alanı düşüyor. Daha yaşlılar içinse küçük bahçeleri olan konutlar da var. Mutfak ve çamaşırhaneler ise ortak. Her köyde bir pazar, bir ilk ve orta okul ve sağlık evi var. (Çin'liler Kurtulus'tan önce gecekondularda yaşayanların ayakkabı giymesine, deniz kıyısına yaklaşmasına bile izin verilmediğini iddia ediyorlar.)

«Çin'de beni en çok etkileyen yapı, modern inşaatın bu ülkedeki tek örneği olan Yangtse nehri üzerindeki Nanking köprüsü oldu,» diye anlatıyor Hunter. «Çin'liler bu eseri inşaat alanındaki en önemli başarıları olarak görüyorlar ve bunda da haklılar. Yapımı sırasında karşılaştıkları zorluklar muhakkak ki yenilmesi güç cinstendi. Köprü inşasındaki teknoloji ve kalifiye eleman eksiklikleri ile nehrin karşılarına çıkardığı çetin engeller gözönüne alınırsa bu köprü gerçekten saygıdeğer bir başarıdır.

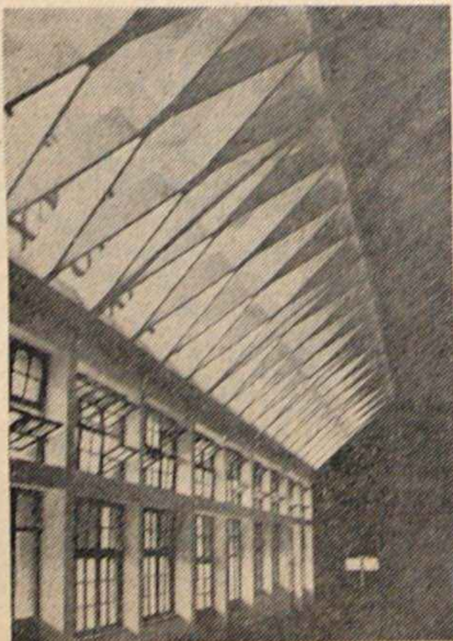
«Yangtse köprüsünün yapımı Çin'lilerin politik ve sosyal inançları teknik sorunların çözümlenmesinde nasıl içiçe kullandıklarına çarpıcı bir örnektir. İnsan, köprünün yapımıyla ilgili konferansları dinlerken Halk Cumhuriyeti'ndeki çalışmaya karşı olan farklı tavırları seçebiliyor... Uzmanların abartılmaması, proje yöneticilerinden beklenen alçakgönüllülük, her düzeydeki işçiden teknik çözümler bekleme ve işlerin düzgün ve süratli yürümesi için beslenen korkunç azim. Batılı bir gözlemci içinse, bildiğimiz mali (bütçe) baskıların nispi yokluğu ve çalışmadaki yaygın bir işbirliği için harcanan çabalar oldukça yabancı ve ilginç oluyor.»

Hunter Çin'den ayrılmadan önce teknik yeteneklerini tazelemek için, özellikle öngerilimli beton ve prefabrike inşaat alanında bir süre orada çalıştı. «Bir mimar olarak bu alandaki gelişmelerle ilgili bilgilerimi oradaki meslektaşlarımla paylaşmayı düşünmüştüm,» diye anlatıyor Hunter, «Ama kısa zamanda gördüm ki, Çin'de öyle teknik adamlar var ki, en son Amerikan tekniklerini bile gayet yakından tanıyorlar. Çin inşaat sanayiinin ürünleri bence yeterlidir ve standart Amerikan testlerini kolaylıkla başarabilirler.»

Hunter'in dediğine göre Çin'de artan bir sayıda sismik projeler geliştirilmekte. Ülke çeşitli sismik bölgelere bölünmüş ve Hunter gönüllü olarak sismik bilgi ve buluşların Çin Halk Cumhuriyeti'yle ABD arasında değiştirilmesine başlanmasına yardımcı olmaya çalışıyor.

Çin Mimarlar Birliği, Amerikan Mimarlar Enstitüsünü (AIA) Çin'i ziyarete davet etmiş bulunuyor. Çin'liler bu daveti teknik bilgilerin karşılıklı değiştirilebilmesi için yaptıklarını söylüyorlar.

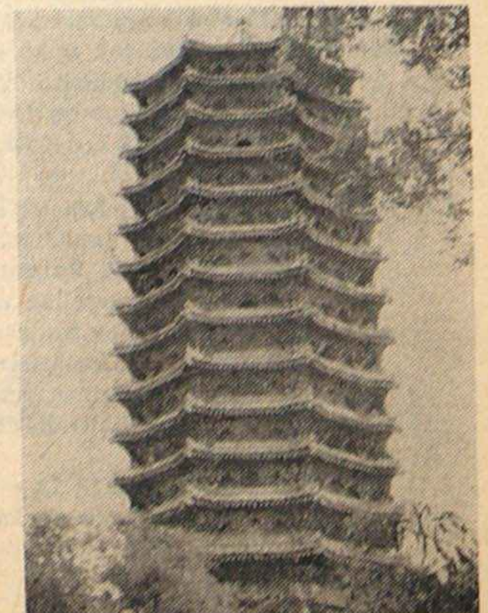
«Engineering News Record» dergisinden.

Öğrenci ve öğretim üyeleri tarafından beraberce plânlanıp yapılan Tung Chi Üniversitesi'nden görünüşler.

Bir seramik fabrikasındaki proje okulu.

Pekin Üniversitesindeki su kulesi Pagoda.

Yeniden

NE MUTLU BİZE Kİ MUTLU AZINLIKTAN DEĞİLİZ..

Dr. Sedat Özkol

Teknik Güç Dergisi'nin bu sayısında ülkemizin en büyük para babaları ile bu para babalarının kontrolundaki şirketler tarafından kurulmuş bir yeni Holding'in yapısı ve niteliği ortaya konuluyor. Burada dikkatimizi en fazla çekmesi gereken husus, sözkonusu Holding'in değerlendirilmesinin, yine bu Holding'e ait belgelere, holding tarafından kamu oyuna yapılan açıklamalara dayandırılmış oluşudur. Diğer bir deyişle, Türkiye finans kapitali içerisinde yeralan bu yeni kuruluş, söz yerindeyse «Kendi Ağzıyla» yakalanıyor; kendi beyanlarıyla «teşhir» olunuyor. Bu bir yerde bu beyanlar ülkemizdeki egemen sermaye güçlerinin, kendilerine nekadar güvendiklerinin ve bu nedenle de nekadar pervasız, ne kadar cüretkâr, ne kadar «bölücü» olduğunun da kanıtı.

Holding'in gazetelere verdiği ilânlara baktığımızda ülkemizdeki sınıf yapısını ve sömürü düzenini en açık bir şekilde ortaya koyan şu satırlara rastlıyoruz: Atlayın *otomobilinize... Ulaşın yalnız sizin olan sitenize. Yalnız size ait olan kapalı garajınıza, yalnız size ait olan yeni bir yaşama tarzına, yeni bir dünya... Yalnız size ve sizin gibi seçmesini bilen talihlilere ait olan bir dünyaya...»*

Neyi öğreniyoruz bu inanılmaz derecede açık ve yine o derecede pervasız satırlardan:

1 — Türkiye sınıflı bir toplumdur.

2 — Türkiye sınıfları içinde, politik ve ekonomik egemenliği ellerinde tutanlar otomobilli, kapalı garajlı, yüzme havuzlu, tenis kortlu, bahçeli «TALIHLI»lerdir.

3 — Mademki, Türkiye'de sadece talihlilerin, otomobili, yüzme havuzu, garajlı, tenis kortlu, sıcak ve soğuk akar sulu bir yaşantısı vardır, o halde halkımızın gerçekten büyük bir sefalet içerisinde yaşadığı, Türkiye finans kapitali tarafından bile ikrar edilmektedir. Çünkü «Gerçekler İnatçıdır.»

Şimdi durup kendi kendimize soralım, sadece emek - güçlerini satmak suretiyle yaşantılarını sürdürmeğe çalışan Türkiye teknik elemanları arasından, yani binelrce mühendis, mimar, tekniker ve teknisyen arasında, kaç kişi yukarıdaki «Talihli»ler arasındadır? Kaç mühendis, bırakın yüzme havuzlu, bahçeli, tenis kortlu bir hayata, devamlı suyu akan bir daireye sahiptir? Mesele bu kadar basit. Gerçekte, halkımızın büyük bir çoğunluğu, yarı aç yarı tok yaşarken, biz yurtsever teknik elemanlar, merkezi sistemle ısıtması sağlanan, soğuk ve sıcak suyu sürekli olarak akan evlerde yaşamayı bile düşünemeyiz, düşünmeyiz. Denilecek ki, biz de bir «SEÇIM» yapıp, yukarıdaki talihliler arasında yeralabilirdik. Orası da doğru ve nitekim, tıpkı dinozorların 20 yüzyılda yeniden ortaya çıkmaları gibi, böyle bir seçimi yaparak, «Talihli»ler arasına katılmış bir kaç teknik eleman var. Ama onlar artık, teknik eleman kitlesi içerisinde değiller, bizden değiller, halkımızdan değiller. Çünkü böyle bir yaşantıyı seçmek ve böyle bir yaşantıyı gerçekleştirmek için çabada bulunmak, temelde sömürünün yanında yeralmak, sömürüye katılmak değilse nedir ve halkının sorunlarını dile getiren, ancak bu sorunlar çözümlendiği taktirde kendi sorunlarının da çözümleneceğinin bilincinde olan Türkiye teknik elemanlarından kendi kendilerini inkâr etmelerini kim bekleyebilir?

Köprülerin altından çok sular aktı ve Türkiye teknik elemanları kendilerini ve halkımızı kurtuluşa götüren yolu çoktan seçtiler. Ne mutlu bizlere ki «Mutlu Azınlık»tan değiliz, halkımızın içinde ve ÇOĞUNLUKTAYIZ.

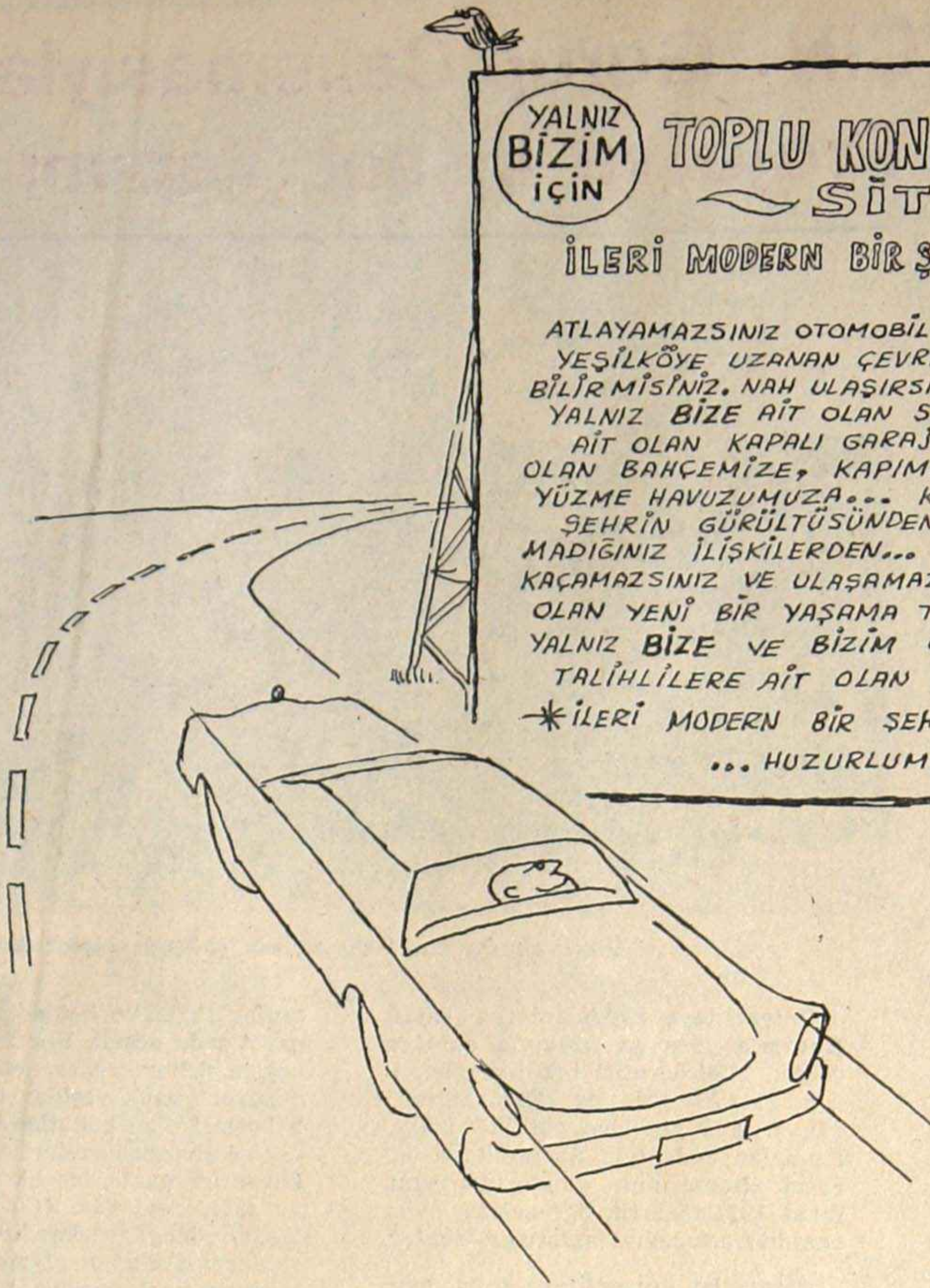
NOT: Yukarıdaki yazı yan ödemeler kararnamesi yayınlanmadan önce yazılmıştı. Yan ödemeler kesinleşti şimdi. Bu durumda, yeni mezun bir mühendisin eline net olarak, toplam 1700 TL. kadar bir para geçecek. Şimdi bu genç arkadaş, aldığı bu parayı hiç harcamadan biriktirse, acaba Toplu Konut Holding'in «talihli»leri arasında, kaç yılda yer albailirdi?

Yıllık birikim = 1700 × 12 = 20.400 TL.

«Talihli»lerin sahip olduğu katın asgari değeri = 600.000 TL.

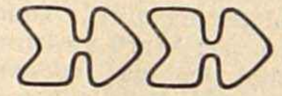
$$\text{Problemin cevabı} = \frac{60.000 \text{ TL.}}{20.400 \text{ TL./YIL.}} = 29,5 \text{ yıl}$$

«Allah» bu mühendisin ve hepimizin yardımcısı olsun.

Toplu Konut Holding A.Ş. Hakkında

Toplu Bilgiler

TEKNİK GÜÇ

Türkiye'de 1960'lardan sonra ortaya çıkan Holding' lere son günlerde bir yenisi katıldı. İnşaat sektöründe, daha doğrusu lüks konut yapımı alanında, «faaliyet» gösterecek olan bu yeni finans kapital kuruluşunun adı Toplu Konut Holding. Holding'in özel ve tüzel kişi olarak 56 kurucusu var. Bu kuruculardan özel kişiler arasında yeralan ilginç isim ler şunlar:

1 — Ertuğrul Soysal (Istanbul Sanayi Odası Eski başkanı)

2 — Nejat Eczacıbaşı (Eczacıbaşı Holding'in sahiplerinden)

3 — Şinasi Ertan (Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı)

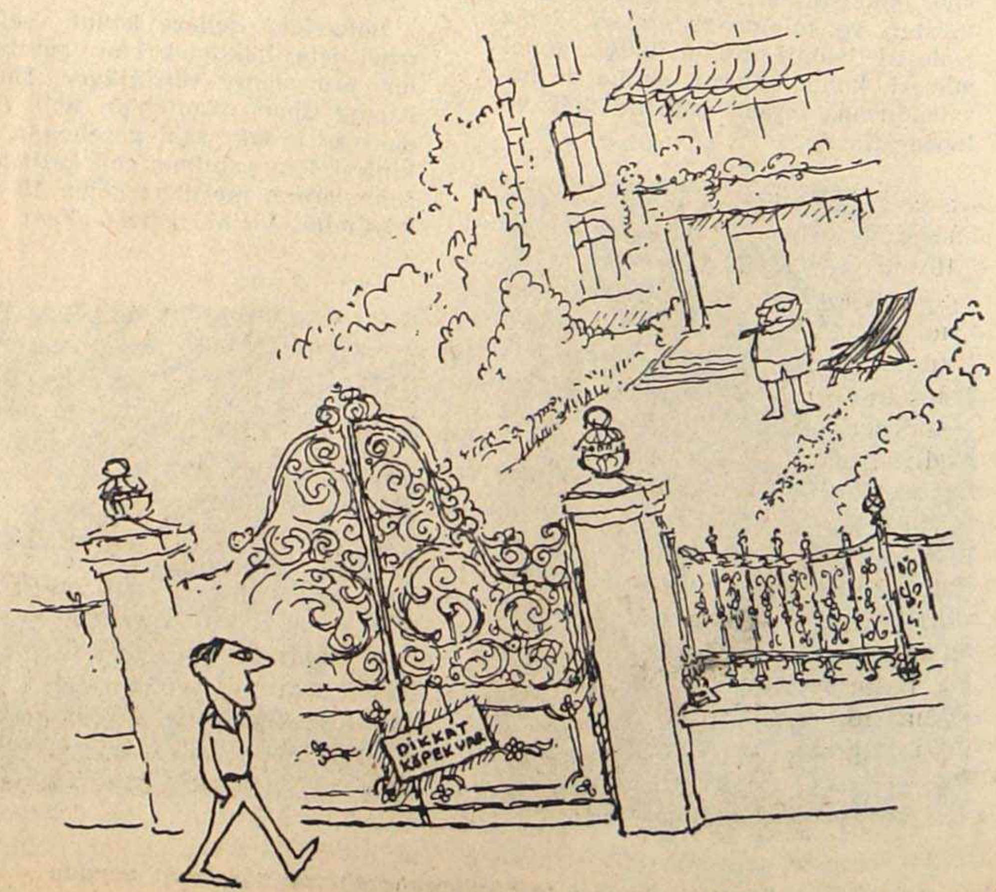
4 — Feyyaz Berker (İş Adamları Derneği Başkanı)

5 — Behçet Osmanoğlu (Ticaret Odası Başkanı, İstanbul).

Görüldüğü gibi en kodaman parababaları yeralıyor kurucular arasında ve işin ilginç yanı, bunların hiçbirisinin inşaat sektörüyle uzak tan yakından bir ilgi ve ilişkilerinin bulunmayışı.

Toplu Konut Holding'in yukarıda belirtilen bu «seçkin» kişilerin iştiraki ile 7.10.1972 tarihinde tescil edilerek «faaliyet»e başladı. Holding'in Esas Mukavelesi'nde kuruluş amaç ve konusu şu şekilde açıklanıyor:

«Mesken yönünden, memleketin sosyal gelişmesi için halka ucuz ve sağlam hazır tip meskenler temini saiki

.TOPLU KONUT.

ile kurulan şirketin amacı, faaliyetlerini bu kuruluş saikine uygun düşecek tarzda yürütebilmek için yapacağı araştırma etüt ve fizibilite çalışmalarına dayalı olarak ter türlü inşaat sanayii kurdurmak ve kurulmuş olanlara iştirak etmektir.»

Daha ilerde, şirketin halka ucuz ve sağlam konut temini yerine «vatandaşa» pahalı, lüks konut temini ile «iştigal» ettiğini açık ve seçik olarak, kendi beyanlarına dayanmak suretiyle, ortaya koyacağız. Şimdi şirketin sermayesinin iştirakçiler arasında ne şekilde dağılmış olduğunu görelim: Şirketin sermayesi nakit olarak 10.000.000 (On Milyon) TL. olup beheri 1000 (Bin) TL. nominal değerinde A ve B grubu olarak 10.000 (On bin) hisseye ayrılmıştır. Şirket sermayesinin 750.000 (yediyüzellibin) TL.'lık kısmına tekabül eden beheri 1000 (bin) TL. nominal değerli 750 adet hissesi A grubu hisselerini teşkil etmekte olup bu grup hisselerin beşer reey hakkı vardır. A grubu hisse senetleri 25'er hisse halinde özel kişiler arasında dağılmış bulunmaktadır.

Şirket sermayesinin 9.250.000 (dokuz milyon iki yüz elli bin) TL. kısmına tekabül eden 9250 adet hissesi ise B grubu paylarını teşkil etmekte olup, bu paylar sahiplerine üçer rey hakkı verir.

Şirketin yukarıda açıklanan «ana» kuruluş gayesinin yanında, diğer gayeleri de mevcut ve Şirket Esas Mukavelesi, bu gayeleri açık bir şekilde ortaya koyuyor. Örneğin: «Her nevi ticarî, sınaî, ziraî ve malî maksatlarla kurulmuş ve kurulacak anonim ve limited yerli ve yabancı şirketlerin sermayelerine ve idarelerine iştirak etmek,

Memlekette küçük tasarrufların ve sermayenin birleşmesini teşvik ve temin ederek büyük teşebbüslere müsait şirketlerin kurulmasına ve sağlam bir sermaye piyasasının yaratılmasına yardımcı olmak,

YABANCI VEYA YERLİ HOLDİNGLERLE veya diğer şirketlerle işbirliği veya iştirakler kurmak ve malî mesuliyet tevziine dayanan anlaşmalar yapmak» gibi.

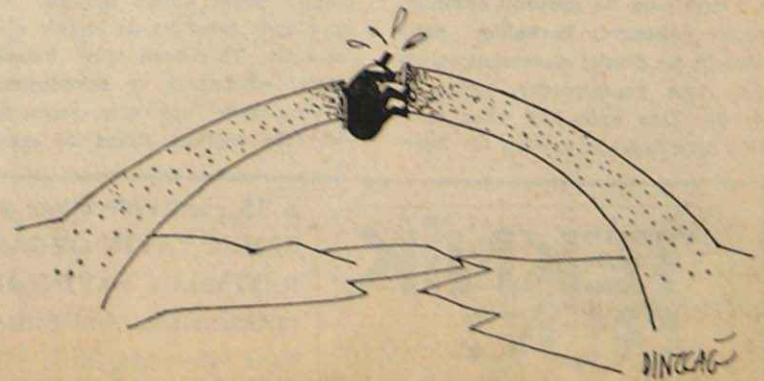
Görülüyor ki «halka ucuz ve sağlam konut sağlamak» maskesinin altında, Türkiye finans kapitalinin Ali Cengiz oyunu yatıyor. Bu oyunda, Vatan - Millet - Sakarya edebiyatı ile, sermayenin merkezileşmesini sağlamak, yabancı finans kapitalle yerli finans kapital arasında ortaklık bağlarını güçlendirmektir. Türkiye tekelci sermayesinin halkımızın çıkarlarına dönük hiç bir tavrı, hiç bir girişimi, hiç bir atılımı olamaz. Bu sermaye yapısı gereği, kendisiyle çekişme halinde olan, daha güçsüz diğer sermaye gruplarını yutmak, ezmek ve yok etmek, tekelci kârlarını artırmak ve halkımızı en yoğun bir şekilde sömürmekten başka hiç bir şeyi amaçlayamaz. Türkiye tekelci sermayesinden halkımıza dönük, hayırhah bir tutum beklemek, kuzuyu kurda teslim etmekten başka bir şey değildir ve bu kuzu zaten yıllardır kurda teslim edilmiştir. Nitekim Toplu Konut Holding de gerçek amaçlarının neler olduğunu ve kimlere hizmeti amaçladığını gazetelere verdiği ilânlarla, hiç bir kuşkuya yer kalmayacak şekilde ortaya koyuyor: «20 Dakikada Bir Başka Dünya...»

Yorucu bir günü daha bitirdiniz... Gün mü bitti, siz mi? Günle birlikte neleri bitirdiniz?.. Atlayın otomobilinize, geçin Yeşilköy'e uzanan çevre yollarından, ulaşın... Ulaşın yalnız sizin olan sitenize. Yalnız size ait olan bahçenize, kapınıza, tenis kortunuza, yüzme havuzunuza... Kaçın, şehrin gürültüsünden, pisliğinden, hoşlanmadığınız ilişkilerden... Kaçın ve ulaşın, yalnız size ve sizin gibi seçmesini bilen talihlilere ait olan bir dünyaya... Bu dünya şehir merkezine 20 dakikada ulaşabileceğiniz kadar yakındır. İleri, modern bir şehir... Size yaraşan... Şehrinizde elektrik kesilmiyor, hemen devreye giren jeneratörünüz var. Sıcak ve soğuk suyunuz sürekli akıyor. Isıtma, merkezi sistemle sağlanıyor, her mevsimde, sağlığa en uygun ısı derecesinde... Kısacası, çevre kirlenmesi sorunlarından uzaksınız, kötü şehirciliğin yol açtığı dertleri hissetmiyorsunuz... Huzurlusunuz...»

Bu gazete ilânı ile, Toplu Konut Holding'in Esas Mukavelesi'ndeki kuruluş amacı karşılaştırıldığında, Holding'in hiç de halkımıza ucuz ve sağlam konut temin etmeyi amaçlamadığı açıkça ortaya çıkıyor. Konut Holding'in ilk teşebbüsü, Istanbul Yeşilköy'de 250 daireli bir lüks site oluşturmak. Bu lüks sitedeki daireler ise 600 bin ile 1 milyon TL. arasında bir fiyata satılacak. Denilebilir ki buradaki ucuzluk, Türkiye finans kapitali açısından bir ucuzluktur ve yerli tekelci sermayemiz için 600 bin ya da 1 milyon TL.'lık bir daire, gerçekten de ucuzdur, orası da doğru.

Gerçeklerin ve belgelerin dili bu şekilde. Acı; fakat ülkemizin bugünkü durumunu en insafsız bir sömürü düzeninin varlığını yansıtan, gözönüne koyan gerçekler bunlar. Bunu böyle bilelim ve en masum ifadelerin ardında nasıl bir finans kapital Ali Cengiz oyununun tez gâhlandığını açıkça görelim.

TEKNİK - GÜÇ

İskenderun Demir - Çelik Yönetiminin Tutumu Üzerine

15 Haziran tarihli Teknik - Güç'te İskenderun Demir Çelik Fabrikaları'nda çalışan **iki arkadaşımızın** işten atılmaları üzerine bir yazı yayınlandı. Bu yazıda İsdemir'de çalışan iki arkadaşımızın, bazı usulsüz işlemlere karşı çıktıkları için, işten uzaklaştırıldıkları açıklanıyordu. Yurt yararlarını korumaktan başka hiç bir endişesi olmayan arkadaşlarızı savunmak, hataları, usulsüzlük ve yolsuzlukları sergilemek Odamız'ın ve Teknik - Güç'ün ilkelerini oluşturduğu için, Teknik - Güç üzerine düşen görevi yerine getirmiştir.

Bu yazıdan sonra üzerinde dikkatle durulması gereken yeni gelişimler olmuştur. Müessese Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Teknik - Güç ile Odamız'a karşı çıkan bir yazı, çeşitli servislerde çalışmakta olan tüm teknik elemanlara imzalatılmak istenilmiş ve sonunda da önemli sayıda bir teknik eleman grubuna imzalatılmış ve Odamız'a dilekçe olarak gönderilmiştir.

Bu dilekçede bazı arkadaşlarımızın adları bulunduğu halde imzaları yoktur. Müdürlüğün hazırladığı dilekçeye imza koymayan bu kişiler hakkında ne gibi iyilikler (!) düşünüldüğü merak konusudur. Bu hareket spontane (kendiliğinden gelişmiş) bir hareket değildir. Bu hareketin spontane bir hareket olmadığını, hem gelen haberler, hem de yazının kendisi kanıtlamaktadır. Daktilo ile yazılmış isim listeleri bunun birinci kanıtıdır. Bazı arkadaşların imzadan imtina ettiklerinin belirtilmesi bu olgunun ikinci kanıtıdır. Hazırlanan dilekçe teknik elemanların ağzı ile yazılmaya çalışılmıştır, ama müessesede araştırma yapılmasını, müessesenin kapılarının açık olduğunu bildiren dil, besbelli bir yöneticinin, hem de en üst yöneticinin dilidir ve bu da üçüncü kanıttır. Sade bir teknik elemanın bilmesinin mümkün olmadığı bazı bilgilerin dilekçede yer almış olması yazının kim tarafından yazıldığının dördüncü kanıtıdır. Ve nihayet Teknik - Güç'teki yazıda ismi açıkça yazılan ve Oda üyesi olan bazı yöneticilerin yazıda imzasının bulunmaması beşinci kanıttır. Zira teknik elemanları Odalarına ve öz arkadaşlarının savunulmasına karşı çıkmaya teşvik eden şahıs, elbette perde arkasında kalmaya çalışacaktı.

İsdemir yöneticilerinin bu tutumu son derece hatalı bir tutumdur. Teknik eleman beraberliğini bozmaya çalışmak, gerçekleri gizlemek için uğraşmak kimseye bir şey kazandırmaz. Dünya Emperyalizminin Tepedeki adamı olan Mr. Nixon bile bu yöntemle başarıya ulaşamamıştır. Teknik - Güç'ün sayfaları üyelerine ve tüm teknik elemanlara açıktır. Bu yönetici çalıştırdığı elemanları örgütlerine ve arkadaşlarına karşı çıkmaya teşvik edeceği yerde, bir açıklama ile durumu aydınlatmaya çalışsaydı herhalde daha olumlu ve dürüst davranmış olurdu. Ama yapmamıştır, yapamazdı da. Zira aynı kişi yüce meclise aynı konuda verilen bir önerge üzerine de, yine bu olumsuz yolu seçmiş, parlamenterleri tehdit ve tahkire varan bir ifade kullanmaktan çekinmemiştir. Bu kişi aklı sıra yetkilileri ve tüm kamu oyunu fabrikayı geciktirmekle tehdit etmekte ve bunun aleti olarak ta kuruluşta çalışan teknik elemanları kullanmak istemektedir. Ama gayretleri boşa çıkacaktır. Ne teknik elemanlar ne de kamu oyu bu oyunu yutacak kadar bilinçsiz değillerdir.

Bütün bunların dışında, gelen dilekçe bazı gerçekleri istemeyerek bile olsa gözler önüne sermiştir. Bunlardan birincisi fabrikanın en iyimser bir ifadeyle bile 1976'dan önce çalışamıyacağı, fiili gerçekleşmenin henüz % 60 civarında olduğudur. Oysa Fabrika 1974'de çalışmaya başlayacak idi, böylece ülke ekonomisinde en az 12 milyar liralık bir zarar meydana getirilmiştir. Aslında gerçek durum fabrikanın 1978 den önce çalışamıyacağını göstermektedir. Nitekim fabrikanın 1978'den evvel bitmiyeceğini belirten resmi raporların varlığı da bilinmektedir. Henüz Divriği — İskenderun Demiryolu'nun geliştirilmesi işi yapılmamıştır. Divriği ve Hasançelebi cevherlerini zenginleştirecek tesisler geri bırakılmıştır. Fabrika çalışsa bile dışa bağımlı olacaktır. Bütün bunların yarattığı zararlar, şimdiye değin sözü edilen yolsuzluk ve usulsüzlüklerin en az on kat üstündedir. Elbette hesabı sorulacaktır bunların. Sorumluları çıkarılacaktır ortaya. Ve bunların sorumluları alın teri, göz nuru ile çalışan işçiler ve teknik elemanlar değildir. Bunların sorumluları Türkiye'nin demir çelik politikasını yöneten ve sayıları bir elin parmaklarını geçmiyen bir yönetici kliktir.

İsdemirde çalışan tüm teknik elemanlar! kardeşler!!

Uymayın şeytanın igvasına. Millet malını çarçur edenlere siz de hesap sorun. Tüm kamu oyu ile, basın ile, parlamenterle ve halk ile birlik olun.

TEKNİK GÜÇ

İSDEMİR YÖNETİCİLERİNİN YENİ BİR MARİFETİ DAHA . .

15 Haziran 1974 günlü Teknik - Güç'de açıklanan yolsuzluklar, anlaşılan, İsdemir yöneticilerini bir hayli gocundurmuştu. Bir çoğunun korkusu yüzlerinden okunuyordu. Dertleri, yaptıklarının hesabını nasıl verecekleriydi.

Soğukkanlı olanları çeşitli parti yetkilileriyle temas aramış, teminat istemişti. Bu ortamda, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Abdülkerim Doğru İsdemir'e gelmişti. İsdemir yöneticileri, Mecliste Araştırma konusu olacak bu konuda şimdilik çıkış yapmak istemeyen Bakanı, işletmenin sinemasında yalnız mühendislerin alındığı bir toplantıda konuşma yapmaya ikna etmişlerdi. Bakanın olayların tartışmasına girmek istemeyen tutumunu, kendi güçlerinin bir kanıtı olarak göstermek gayretindelerdi.

Bakandan sonra mühendislerle konuşan İşletme Müdürü Galip Çalık, tehditkârdı. Böyle bir işletmede 200 ya da 300 bin liranın lâfının bile edilemeyeceğini, önemli olanın işletmenin zamanında faaliyete geçmesi olduğunu söylüyordu. Böylece, yolsuzluk söylentilerini zımnen de olsa kabul ediyor, ancak yatırımın gecikip gecikmemesinin elinde bir koz olduğunu hatırlatmak istiyordu.

İsdemir'in yönetici kliğini bu olay da tatmin etmemişti. Önemli olan Teknik - Güç'ün susturulmasıydı. Mahkeme kanalıyla bir yalanlama göndermek çözüm olabilir miydi? Basın Kanunu, gerçek dışı haberlerin muhatapları tarafından yalanlanmasına olanak veriyordu. Ancak, İsdemir yöneticileri neyi yalanlayacaklardı? Onlar, yalanlamalarının yazılanları doğrulamaktan başka bir sonuç veremiyeceğini en iyi bilenlerdi. Bu nedenle, yasaların tanıdığı olanakları kullanabilme durumunda değillerdi.

Çaresizlik içinde, acemice bir oyun tezgâhladılar. Teknik - Güç'ü ve İnşaat Mühendisleri Odasını kınayan bir yazı kaleme aldılar. Yazıyı İsdemir'de çalışan teknik elemanların imzasına açtılar. Yazının altına işletmenin çeşitli ünitelerinde çalışan bütün teknik elemanların adları ve ünvanları yazıldı. Teknik elemanlara adlarının karşısına imza atmaları için türlü baskı yollarına başvuruldu. Bu oyunda bütün kozların kendi ellerinde olduğunu sanıyorlardı. Ancak, denedikleri bütün baskı yöntemlerine rağmen çok sayıda teknik eleman gerçekleri tahrif eden bu yazıyı imzalamamıştı. Bu bir fiyaskoydu ve oynanan oyunu açıkça ortaya seriyordu.

VE ODAMIZIN CEVABI

İskenderun Demir Çelik Fabrikalarında çalışan bazı arkadaşlarımızla birlikte imzalamış olduğunuz 12.7.1974 tarihli dilekçenizi almış bulunuyoruz. Üyelerinin haklarını ve yurt yararlarını savunmayı temel ilke edinmiş olan Yönetim Kurulumuzun, bu davranışınızdan dolayı son derece müteessir olduğunu belirtmek isteriz. Bu şekilde bir eylemin bazı yanlış anlamalar ve teşvikler sonucu oluştuğu kanısına vardığımız için sizi uyarmayı görev sayıyoruz.

Şöyle ki:

1 — Teknik Güç Dergisi bir basın ve yayın organıdır ve tüm basın organları gibi kamu oyunu ve üyelerini aydınlatma görevini yüklenmiştir. Bu görevini hissi beyan ve isteklerle değil, derin bir yurtseverlik duygusu ile ve şerefle yerine getirmektedir. Adı geçen olaydaki tutum da böyle olmuştur.

2 — Müessese yöneticileri size her hangi bir isteklerinin kabulü konusunda baskı yapmamış olabilirler. Bu husus sadece sizin ve yöneticilerin bilebilecekleri bir durumdur. Buna karşılık bir diğer arkadaşımız böyle bir baskı karşısında kalmış olabilir ve bunu da yine ancak yöneticiler ve arkadaşınız bilebilir. Bu son olayda böyle olmuş olabilir. Siz bu olayda taraf ya da hakem olamazsınız. Yargılama için yeterli bilgiyi edinmeniz ve arkadaşımızı yargılayıp mahkûm etmeniz mümkün değildir. Konu iki arkadaşımızla yöneticileri ilgilendirir. Ama sizden gelen dilekçede Odamız üyesi olan yöneticilerin imzası bulunmamaktadır ve herhangi bir müracaatları da yoktur. Aynı yazıyı okumuş olması gereken yöneticiler dergiye bir açıklama gönderme zahmetine bile girmemişler ve iddiaları zımnen de olsa kabullenmişlerdir.

Yöneticilerden bile daha şiddetli bir tepki göstermenizi anlıyamadık.

3 — Dergide sizi ve İsdemirde çalışan teknik elemanları suçlayan bir tavır yoktur. Yazıda söz konusu edilen kişiler sadece yöneticilerdir. Suçlanan yöneticiler olduğuna göre sizin herhangi bir cevap verme ya da tepki gösterme yoluna gitmemeniz gerekirdi.

4 — Yurdumuzdaki tüm mühendislik hizmetlerinin millî imkânlarımızla yapılması bizim temel ilkelerimizden biridir. Bununla birlikte kusurların, hataların, yolsuzluk ve usulsüzlüklerin örtbas edilmesini ve meslekdaşlarımızın mağdur edilmesini görmezlikten gelemeyiz. Çünkü meslekdaşlarımızın haklarını savunmakta yapılan işlerdeki hata ve kusurları görüp onlardan dersler çıkarmakta, yolsuzluk ve usulsüzlükleri ortaya koyup, sorumlularını teşhir etmek de temel görevlerimizdendir.

Yurdumuzda yapılan eserlerdeki onur ve şeref payı ona katkısı olan biz teknik elemanların olacaktır elbette. Ve elbette. gecikmelerin, yolsuzluk ve usulsüzlüklerin sorumluluğu yöneticilere ait olacaktır. Yönetici olmanın gereği budur. Oysa İsdemir Yöneticileri göstermiş oldukları tutum ile yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarının sorumluluğunu, tüm teknik elemanlara yaymaya çalışmaktadırlar. Bu oyuna karşı uyanık olmanızı bekleriz.

5 — İskenderun Demir Çelik Fabrikaları inşaatı ve Demir Çelik Politikası hakkında basında, kamu oyunda birçok iddiaların ortaya atıldığı ve bunların yalanlanmadığı bir gerçektir. Ayrıca bu konuda bir Meclis araştırması yapılacaktır. Dolayısiyle konu Odamızın dar imkânlarının da çok ötesinde yüce Meclisin malı olmuştur. Siz de beklediğimiz bu araştırmaya tüm yurtseverliğinizle ve sorumluluğun yöneticilerde olduğununun bilinciyle yardımcı olmanızdır. Mektubunuzdaki bizi üzen ifadelere rağmen böyle davranacağınıza olan inancımızı kaybetmiş değiliz.

6 — Konunun bizim tarafımızdan araştırılması için vaki davetinize içtenlikle teşekkür ederiz. Ama böyle bir davetin yapabilme yetkisi ancak sorumlu yöneticilerdedir. Bize yaptığınız davetin sorumlu ve yetkili kişilerce yapılmasını sağlamak için gerekli girişimlerde bulunacağınızı tahmin ediyoruz.

7 — Dilekçenizde verdiğiniz bilgiye göre İsdemir tesisleri ancak 1976 yılı başlarında üretime geçebilecektir. Bu da henüz kesinleşmemiş bir durumdur. Oysa bu tesisin 1974 yılında çalışmaya başlaması gerekirdi. Bu gecikme yüzünden yurdumuz, sizin verdiğiniz bilgiye göre, daha şimdiden en az 12 milyarlık bir ekonomik katkıdan yoksun kalmıştır. Bu zararın hesabını bizlerle birlikte sormanızı bekliyoruz.

8 — «Teknik Güç» sadece Odamız üyelerine gönderilmektedir. Odamız üyesi olmayan teknik elemanların dergiden Odamız üyeleri vasıtası ile bilgi sahibi olduklarını ve dilekçenin üyelerimizin gayretleri sonucunda oluşturulduğunu farzetmek istiyoruz.

Teknik Güç'ün bu şekilde yaygın okunmasına sevindiğimizi de bu arada belirtmek isteriz.

Aynı şekilde, Odamız üyesi olmayan teknik elemanlara bu yazı hakkında bilgi vereceğinizi umarız. Zira bu yazı sadece Oda üyelerine gönderilmiştir.

S O N U Ç : Odamızın halkın ve yurdun yararına hizmet etmekten, meslektaşların ve mesleğin haklarını ve yararını savunmaktanbaşka bir amacı yoktur. İsdemir'deki usulsüzlük ve yolsuzluk iddiaları ile meslektaşlarımızın işten atılması olaylarındaki tutumumuz da bu amaca yönelik olmuştur ve olacaktır.

Konuyu yukarıdaki bilgilerin ışığında tekrar düşüneceğiniz ve teknik elemanların yurtsever beraberliğini oluşturmada bizlere yardımcı olacağınız umut ve inancı ile sevgiler sunarız.

İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Adına
Başkan
İlkay İZER

TEKNİK GÜÇ

● 15 günde bir çıkar ● İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN YAYIN ORGANIDIR ● ISTANBUL ŞUBESİ TARAFINDAN YAYINLANIR ● Sahibi İnşaat Mühendisleri Odası Istanbul Şubesi Adına: ERTUĞRUL TIĞLAY ● Yazı İşleri Müdürü: METE AKALIN ● Teknik Sekreter: ERHAN GÖMÜÇ ● Adres: Halâskârâgazi Cad. No. 35/1 HARBİYE - ISTANBUL ● Tel: 48 36 42 - 47 96 57 ● Dizgi - Baskı: DİZERKONCA MATBAASI ● Tel: 27 79 86 ● Yıllık Abone Bedeli: 150 T.L. ● Öğrencilere: 50 T.L. ● BÜTÜN ÜYELERE PARASIZ GÖNDERİLİR ● Basılış Tarihi: 21 Ağustos 1974